

Česká komora tlumočnicků znakového jazyka

Výroční zpráva

2005

základní údaje

Název organizace	Česká komora tlumočnicků znakového jazyka
Právní forma	občanské sdružení
Adresa sídla	Za Černým mostem 1522/B, 198 00 Praha 9 – Černý most
Telefon / Fax	281 918 747
E-mail	cktzj@cktzj.com
Internetová prezentace	www.cktzj.com
IČO	70892288
Bankovní účet Číslo účtu	E-banka, a.s., Na Příkopě 19, 117 19 Praha 1 989668001/2400

organizační struktura

Nejvyšším orgánem Komory je Valná hromada složená ze členů Komory. Valnou hromadu svolává Rada nejméně jednou ročně.

Výkonným orgánem je Rada Komory. Rada organizuje činnost Komory a zajišťuje informovanost členů. Rada je pětičlenná. Členové Rady jsou voleni v tajném hlasování Valnou hromadou. Rada na svém prvním zasedání volí ze svého středu předsedu Komory a místopředsedu Komory.

Rada se schází podle potřeby, nejméně však dvanáctkrát za rok. Funkční období Rady je dvouleté.

složení Rady v roce 2005

od 8. 10. 2004	Jiří Janeček (předseda)
	Naďa Dingová (místopředseda)
	Kateřina Červinková Houšková
	Barbora Komárková
	Blanka Tvarůžková
od 7. 10. 2005	Jiří Janeček (předseda)
	Naďa Dingová (místopředseda)
	Barbora Komárková
	Lucie Kuchařová
	Jindřich Mareš

současnou Radu tvoří

Jiří Janeček

- vysokoškolské vzdělání získal v oboru finančního managementu; je předsedou profesní organizace Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, vedoucím tlumočnické specializace oboru Čeština v komunikaci neslyšících na Filozofické fakultě UK v Praze; tlumočnickem a supervizorem v rámci projektu Centrum zprostředkování tlumočnicků pro neslyšící, předsedou Expertní komise ASNEP pro otázky tlumočení neslyšícím, tlumočnickem kulturních událostí a koncertů („Podepsáno srdcem“, „Večer tříkrálový s Bárou Basikovou“), jazykovým supervizorem a konzultantem pro oblast divadelních projektů tlumočených do znakového jazyka („Perfect Days“, „Růže pro Algernon“, „Tracyho tygr“, „V melounovém cukru“)

Nad'a Dingová

- absolventka Divadelní fakulty MU v Brně oboru Výchovná dramatika neslyšících a Pedagogické fakulty MU v Brně oboru logopedie a surdopedie; je místopředsedkyní profesní organizace Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, soudním tlumočnickem pro neslyšící, tlumočnickem oboru Čeština v komunikaci neslyšících na FFUK v Praze, tlumočnickem Centra zprostředkování tlumočnicků neslyšícím, koordinátorkou projektu „Tlumočnicko očima neslyšícího dítěte“, členkou Expertní komise pro otázky tlumočení neslyšícím, tlumočnickem televizních pořadů pro neslyšící, tlumočnickem a koordinátorem divadelních představení („Tracyho tygr“, „Růže pro Algernon“, „Perfect Days“, „V melounovém cukru“) a koncertů („Podepsáno srdcem“, „Večer tříkrálový s Bárou Basikovou“)

Barbora Komárková

- studentka oboru Čeština v komunikaci neslyšících na Filozofické fakultě UK v Praze a oboru Speciální pedagogika na Pedagogické fakultě UK v Praze. Realizátorka projektu „Nežijeme na pustém ostrově“ a „Svět neslyšících“, členka Rady Komory. V roce 2005 absolvovala čtyřměsíční stáž na norské Sør-Trøndelag University College.

Lucie Kuchařová

- absolventka oboru Optika a optometrie na 2. LF UK v Praze a studentka oboru Čeština v komunikaci neslyšících na FF UK v Praze; je odborným pracovníkem na katedře Ústav českého jazyka a teorie komunikace FF UK v Praze, členkou Rady České komory tlumočnicků znakového jazyka a členkou souboru Tichá hudba

Jindřich Mareš

- student oboru Čeština v komunikaci neslyšících na Filozofické fakultě UK v Praze; je zástupcem Komory na zasedáních ASNEP, tlumočnickem kulturních událostí, bývalým členem souboru Tichá hudba, operátorem Centra zprostředkování tlumočnicků pro neslyšící, účastníkem Certifikačního vzdělávacího programu České komory tlumočnicků znakového jazyka – specializace tlumočnicků českého znakového jazyka.

typy členství

Stanovy Komory byly během roku 2004 řádným postupem pozměněny a v současné době rozlišují tyto **typy členství**:

Řádný člen

Řádným členem Komory je fyzická osoba, která poskytuje tlumočnické služby. Ztotožňuje se se Stanovami, Etickým kodexem a celkovým názorovým směřováním Komory. Podle svých možností se aktivně podílí na jejím rozvoji a fungování.

Přidružený člen

Přidruženým členem Komory je fyzická osoba, která neposkytuje tlumočnické služby. Ztotožňuje se se Stanovami, Etickým kodexem a celkovým názorovým směřováním Komory. Podle svých možností se aktivně podílí na jejím rozvoji a fungování.

Čestný člen

Čestným členem Komory je fyzická osoba, která účinným způsobem přispěla nebo přispívá k rozvoji tlumočení znakového jazyka u nás.

členská základna Komory

K prosinci 2005 čítá členská základna Komory **šedesát čtyři členů**, kteří pocházejí z deseti krajů České republiky. Z celkového počtu je dvacet devět členů řádných, třicet dva členů přidružených a tři členové čestní.

V roce 2005 rozšířila Komora své řady o **dvanáct nových členů**, z toho o tři členy řádné, sedm členů přidružených a dva členy čestné.

Věkový průměr členů Komory je 30 let. Členskou základnu tvoří z 84% ženy.

čestné členství v roce 2005

V roce 2005 bylo čestné členství v Komore uděleno dvěma ženám, které významně přispěly k rozvoji tlumočení v ČR.

Prof. PhDr. Alena Macurová, CSc.

Prof. Alena Macurová své akademické vzdělání získala na Filozofické Fakultě UK v Praze v oboru čeština a angličtina. Po absolutoriu rok vyučovala na jazykové škole a současně i na Filozofické fakultě UK v Praze. Filozofické fakultě nadále zůstala věrná celý svůj profesní život. V současné době je nejen profesorkou českého jazyka, ale i ředitelkou Ústavu českého jazyka a teorie komunikace FF UK v Praze. Věnuje se zejména stylistice, teorii komunikace a od roku 1993 rozšířila oblast svého zájmu o komunikaci neslyšících a o český znakový jazyk. Právě její zásluhou v roce 1998 vznikl na FF UK v Praze obor Čeština

v komunikaci neslyšících, který je zaměřen na jazykové a kulturní aspekty hluchoty, český znakový jazyk a komunikaci českých neslyšících.

Z plejády jejích obsáhlých a významných aktivit zmiňme granty např. „Vícejazyčný text. Problémy porozumění“, „Čeština v komunikaci neslyšících“, „Čeština ve vzdělávání českých neslyšících“, „Čeština v komunikaci neslyšících. Zřízení studijního oboru a mezioborového doplňku na FF UK v Praze“, „Umíme číst a psát česky“, „Čeština v komunikaci neslyšících. Realizace 1. sem. rozšiřujícího studia oboru“, „Čeština v komunikaci neslyšících. Realizace 2. a 3. sem. rozš. studia oboru“, „Zavedení šesti předmětů do nového studijního programu Čeština v komunikaci neslyšících“, „Čeština v komunikaci neslyšících. Realizace 4. a 5. sem. rozš. studia oboru“, jichž je řešitelkou. Jako spoluřešitelka se podílela na grantech „Dopisy Boženy Němcové jako literární dílo“, „Komunikace neslyšících. Český znakový jazyk.“, „Adresát: jazyk, text, komunikace“, „Internet as a potential source of new employment possibilities of the deaf“. Současně je členkou Jazykovědného sdružení ČR, Pražského lingvistického kroužku a Kruhu

přátel českého jazyka. Kromě toho je i členkou redakční rady časopisu Slovo a slovesnost a Bohemistika.

Je uznávanou autorkou řady odborných i popularizačně-naučných článků a recenzí. Přednášela na prominentních univerzitách v Polsku, Švédsku, Německu, Slovensku i Chorvatsku.

V roce 2005 přijala čestné členství České komory tlumočnicku znakového jazyka, které je udělováno osobám, jenž účinně přispívají k rozvoji tlumočení znakového jazyka u nás.

MgA. Apolena Vynohradnyková

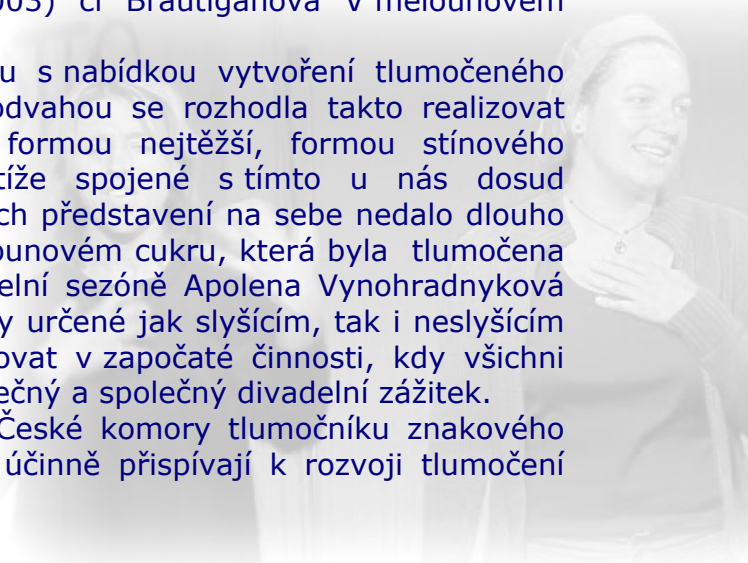

V současné době režisérka a umělecký šéf Divadla Nablízko. Umění ji učarovalo již v mládí. Věnovala se nejen tanci, ale i herectví. Později svůj obzor rozšířila ještě o scénografii. V roce 1998 byla jednou ze zakladatelů pražského Divadla Nablízko. Již v té době se stala jeho uměleckým šéfem. V roce 1999 zdramatizovala a zrežiovala dnes již legendární představení Tracyho tygr od Williama Saroyana, které má úspěšně za sebou 200. reprízu. V roce 2002 absolvovala Divadelní fakultu AMU v Praze a současně získala Cenu děkana 2001 za dosavadní divadelní činnost.

Dnes se podílí i na režii divadelních představení na své domácí scéně, v Divadle Nablízko. Připomeňme např. Sartrovu hru S vyloučením veřejnosti (2002), Klicperova Hadriána z Římsů (2003) či Brautiganova V melounovém cukru (2004).

V roce 2002 byla oslovena Komorou s nabídkou vytvoření tlumočeného představení pro neslyšící. S nadšením a odvahou se rozhodla takto realizovat představení Tracyho tygra, a to hned formou nejtěžší, formou stínového tlumočení. Úspěch převážil všechny obtíže spojené s tímto u nás dosud neprobádaným terénem. Další z tlumočených představení na sebe nedalo dlouho čekat. Tentokrát to byla inscenace V melounovém cukru, která byla tlumočena formou zónového tlumočení. V nové divadelní sezóně Apolena Vynohradnyková plánuje přípravu stínově tlumočené pohádky určené jak slyšícím, tak i neslyšícím divákům. Chce tak další inscenací pokračovat v započaté činnosti, kdy všichni diváci, slyšící i neslyšící, mohou získat jedinečný a společný divadelní zážitek.

V roce 2005 přijala čestné členství České komory tlumočnicku znakového jazyka, které je udělováno osobám, jenž účinně přispívají k rozvoji tlumočení znakového jazyka u nás.

činnost Komory

pokračující projekty

V roce 2005 se Komoře podařilo navázat na několik důležitých projektů započatých již v předešlých letech.

Všechny stávající i nové projekty bychom mohli rozdělit na dvě skupiny, a to na projekty v oblasti **vzdělávací a na projekty v oblasti kulturní**.

Do oblasti **vzdělávací** zcela právem náleží např. projekt **Tlumočník očima neslyšícího dítěte**, jehož cílem je systematicky umožňovat žákům posledních ročníků speciálních základních škol pro sluchově postižené, aby formou workshopů měli příležitost osvojit si teoretické vědomosti i praktické dovednosti týkající se tlumočnických služeb, které budou nepochybně využívat v celém svém dalším životě.

Nejdéle trvajícím projektem v oblasti **kulturní** je **Tracyho tygr** – tlumočené divadelní představení formou stínového tlumočení pro Neslyšící, které vzniklo koncem roku 2003 ve spolupráci Komory s Divadlem NABLÍZKO. Jedná se o v komunitě neslyšících dnes již dobře známé představení, kde každého herce doprovází „stín“ – tlumočník znakového jazyka, který jeho repliky převádí do českého znakového jazyka. Neslyšící diváci v České republice si tak vůbec poprvé mohli odnést z divadla stejně hodnotný zážitek jako má z divadelního představení slyšící publikum.

Snahou Komory je vytvořit celou síť představení, která by byla nejen přístupná neslyšícím, ale zároveň by pně respektovala jazykové i kulturní specifika Neslyšících. V roce 2005 se podařilo tímto způsobem zrealizovat dvě nová představení ve spolupráci se dvěma různými pražskými divadly. V květnu 2005 to bylo představení **Perfect Days** v Divadle Na Zábradlí, v červnu pak představení **Růže pro Algernon** v Divadle V Celené.

bližší informace o jednotlivých projektech

• Tlumočník očima neslyšícího dítěte 2004

Tento projekt je výsledkem snahy Komory efektivně řešit problém nedostatečné informovanosti neslyšících o tlumočnických službách. S realizací tohoto projektu Komora začala již v roce 2003, kdy se rozhodla, že se v rámci svých možností pokusí do budoucna zabránit nepříjemnostem, které vyplývají z faktu, že neslyšící neumějí „tlumočnicka používat“. Tato situace pak velmi ztěžuje hladký průběh komunikace. Často dochází k nemalým nedorozuměním, v horších případech i k vědomé manipulaci či poškozování samotných neslyšících.

Komora tedy vytvořila projekt „Tlumočník očima neslyšícího dítěte“, který od jeho vzniku stále realizuje, zkvalitňuje a šíří do povědomí široké

odborné i laické veřejnosti.

Projekt tlumočník očima neslyšícího dítěte (TOND) jednak obohacuje okruh vzdělávacích aktivit neslyšících dětí, především však zajišťuje informovanost těchto dětí v oblasti tlumočení již na základních školách. Neslyšící děti nemají jinou možnost tyto, pro mnohé „životně důležité informace“, získat.

Tlumočnický kodex Pravidla, která musí dodržovat každý tlumočník

Tlumočník musí nosit tmavé oblečení.

Tlumočník nesmí nic prozradit.

Tlumočník musí přijít na setkání včas.

Tlumočník se musí připravit na to, co bude tlumočit.

Tlumočník za mě nesmí rozhodovat nebo mi radit.

Tlumočník přenáší stejné informace. Nesmí nic přidávat, ani ubírat.

Tlumočník se postará o to, abych na něho dobře viděl a mohl dobře vnímat.

Tlumočník má právo odmítnout tlumočení.

Tlumočník není zadarmo. Tlumočení je práce. Tlumočník za ni musí dostat peníze.

O tom, že je bezpodmínečně nutné zvýšit informovanost žáků základních škol pro sluchově postižené, jsme se přesvědčili na základě dotazníkového šetření na začátku projektu, jehož výsledky byly přímo alarmující. Od žáků jsme se tehdy většinou dozvěděli, že tlumočnický najdeme pouze v Praze, že tlumočníci pracují zadarmo nebo sami rozhodují o tom, zda chtějí nebo nechtějí za své služby zaplatit apod. Tuto situaci bylo proto nutné co nejdříve začít řešit.

V letošním roce jsme se v projektu zaměřili především na **vytvoření nové řady didaktických materiálů**, které tvoří základ komunikace s neslyšícími dětmi a důležitý podklad pro předávání potřebných informací při realizaci projektu. Celou prezentaci projektu postavili na užším vztahu s cílovou skupinou. Ověřovací školou je pro nás Speciální škola pro sluchově postižené v Praze 5-Radlicích, kde nám pravidelně pedagogický i dětský kolektiv vychází pravidelně velmi vstříc.

Pro úspěšnou realizaci projektu byla nezanedbatelná pomoc ze soukromého sektoru, který náš vzdělávací projekt pro neslyšící děti podpořil významnou finanční částkou

Pracovní tým lektorů pro tento rok byl tvořen 4 členy Komory: **Nad'ou Dingovou, Irenou Čížkovou, Tamarou Kováčovou, a Milenou Najmanovou.**

V **náplni workshopu** jsme kladli důraz především na získávání praktických znalostí. A tak si žáci mohli vyzkoušet:

- kdo je tlumočník, kdy a pro jaké účely je možné tlumočnicka využívat,
- kde a jak objednat tlumočnicka,
- o čem tlumočnicka informovat před využitím jeho služeb,
- jaké jsou rozdíly mezi využitím profesionálních tlumočnických služeb a tlumočením za pomoci rodinných příslušníků, pedagoga aj.,
- jak rozpoznat kvalitu poskytnuté tlumočnické služby,
- jaké dovednosti si musí sám tlumočník osvojit před provozováním tlumočnického povolání.

Celý workshop je koncipován spíše jako zábavná a uvolňující aktivita než jako jednosměrné předávání informací z naší strany. Od samého začátku v projektu vládne snaha o maximální zapojení dětí do celého dění. Výstupy jsou založeny především na komunikaci a na osobních prožitcích žáků i samotných lektorů. Vždy je veden s dětmi dialog a vychází se z jejich zkušeností a jejich vlastních názorů.

Z každého výstupu v rámci projektu jsou pořizovány jednak písemné poznámky v podobě zprávy, jednak fotografická dokumentace a z následných výstupů bude také pravidelně pořizován videozáznam.

- **Oslavy 5. výročí založení České komory tlumočnicků znakového jazyka**

Komora byla založena **20. prosince 2000**. V roce 2005 se dožila svého **5. výročí**. Představitelé Komory se rozhodli, že využijí této příležitosti k uspořádání společného připomenutí tohoto důležitého životního jubilea společně se svými členy. **Oslavy** probíhaly ve velkém duchu – trvaly celý týden a program byl velmi nabitý:

Dne 30. listopadu 2005 v 18:00 hodin proběhla **tisková konference** v Divadle Nablízko, všichni zájemci se tak oficiálně a přímo mohli v příjemném prostředí zeptat na nejrůznější záležitosti souvisejícím s pětiletým životem Komory.

Dne 1. prosince 2005 v 19:30 hodin se v Divadle Nablízko odehrála **slavnostní derniéra** představení **V melounovém cukru**. Byla taková, jaké mají derniéry být – v sentimentální náladě, provoněné spoustou květin a s předáním spousty dárečků.

Dne 5. prosince 2005 v 19:30 hodin v Divadle Nablízko mohli diváci shlédnout **slavnostní a zcela netradiční reprízu Tracyho tygra**. Tlumočníci si před zraky všech v hledišti rozlosovali role a show mohla začít. Vznikly zcela neočekávané situace. Jedno však měly společné – u všech se diváci bavili.

Den 8. prosinec 2005 v 19:00 hodin byl ve Španělském sálu Pražského hradu časem pro charitativní koncert **Podepsáno srdcem**. Tlumočníci Komory jej tlumočili již po čtvrté a již podruhé jej vysílala v tlumočené podobě také veřejnoprávní televize.

Dne 9. prosince 2005 v 17:00 hodin vyvrcholili **Oslavy výročí spojené s koncertem a kulturním programem** v Kulturním centru Zahrada.

To nejzajímavější z programu: Slavnostní Setkání členů Komory, Welcome drink „ Na zdraví Komoře“, Vzpomínková videoprojekce s komentářem předsedy a místopředsedy Komory, Tanec a hudba (poslouchaná i okoukovaná) Soutěže v ryze tlumočnických

disciplínách, Slavnostní předání certifikátu Čestného člena Komory za rok 2005 paní Apoleně Vynohradnykové, Tlumočené písně (Veni Domine – Bára Basiková, Simple Symphony op. 4, 2. věta – Benjamin Britten, Slzy Tvý mámy – Olympic, West Side Story – Leonard Bernstein a další...), Křest Bulletinu Komory 2005.

Zlatým hřebem setkání byla Dražba tlumočnických předmětů. Předmětem, který byl vydražen za největší obnos byly náušnice místopředsedkyně Nadi Dingové. Všechny získané finanční prostředky byly věnovány na organizační rozkvět Komory.

Dne 11. prosince 2005 v 19:30 hodin v Divadle V Celetné proběhla repríza představení **Růže pro Algernon**. V prostorách divadla byl umístěn panel, na kterém se všichni návštěvníci mohli dočíst a historii vzniku „růžového představení“, prostřednictvím ilustračních fotografií se mohli seznámit s anabází příprav a prvních představení.

Poslední akcí Oslav byla dne 13.12. v 19:00 hodin v Divadle Na zábradlí repríza představení **Perfect Days**. I v tomto divadle byl umístěn panel, který mapoval přípravy a první kroky tohoto divadelního projektu.

Komora slavila páté narozeniny

Vrcholem týdne oslav 5. výročí České komory tlumočnicků znakového jazyka bylo slavnostní setkání v Kulturním centru Zahrada v pátek 5. prosince. Oslava se konala ve velkém sále příjemného kulturního centra. Návštěvníci na úvod připili oslavenci na zdraví! Bílé vínečko navodilo dobrou

Dražba

náladu, pomalu se troušili další příchodí. Vínečka bylo dost pro všechny. Mezitím se návštěvníkům promítalo video z různých akcí Komory a všichni vzpomínali, co vše s CKTZ už zažili. Program byl prokládán tlumočnickými písněmi. Perleťní „pěvecký výkon“ (jako vždy) odvedly tlumočnice a členky Komory Kateřina Cervinková-Housková, Andrea Kalčí, Fatáh Bunniová a Marta Zatloukalová. Zlatým hřebem oslav bylo předání certifikátu čestného člena CKTZ za rok 2005. Zcela zaslouženě se jím stala režisérka Divadla Nablázko Apolena Vynohradnyková. Bez ní by nebylo mnoha spokojených neslyšících divá-

ků tlumočených představení Trachyho tygra a Melounového cukru.

Neslyšící návštěvníci si zasoutěžili ve svých znalostech tlumočnicků. Vytvořili si jméno tlumočnicka a měli napodobit jeho projev v Zl. Musím říct, že neslyšící umí tlumočnický napodobovat i rozlišovat velmi dobře. Jen jeden student ze Slovenska měl smůlu, že vylosovaného tlumočnicka vůbec neznal. Všem ostatním se napodobování dařilo tak dobře, že rozesmáli celé publikum.

Další soutěž byla mezi tlumočnickými a neslyšícími. Soutěžilo se o to, kdo má šikovnější ruce. Úkolem bylo stavění pyramid z plastových pohárů. Samozřejmě že neslyšící byli rychlejší.

Všichni s napětím očekávali dražbu tlumočnických předmětů. Dražené předměty byly vskutku zajímavé, také se o ně strhla velká bitka. Vždyť kdo by si nechtěl odnést dámy například ponožky od Jirky Janečka, osvěslené vyprané! Největší zájem byl o oblíbené náušnice Nadi Dingové, které se vydražily za úctyhodných 640 Kč. Mezi dalšími draženými předměty byly například fotografie a poukaz na masáž rukou, nejdůležitějšího to tlumočnickova nástroje. Nebo šest čajových svíček, aby tlumočnicki i ve špatných světelných podmínkách mohli odvést perfektní výkon. Mimochodem, ty čajové svíčky jsem si „bohuzel“ odnesla já. Nejdražší svíčky v mém životě mě přišly na 160 Kč. Milena Najmanová dala do dražby samé originální předměty, kromě masáže a svíček to byla ještě krabička poslední záchrany tlumočnicka. Skryvala se v ní lahvička s vodou, krém na ruce, zvykačka, kapesníček a gumovní medvíček na nervy. Mnozí z nás se účastnili dražby poprvé v životě.

Jiří Jameček se loučí s funkcí předsedy CKTZ
FOTO: PĚTR PANEK

A popadlo nás to tak, že jsme si po vydražení posledního předmětu hluboce oddechli úlevou. Celkem se vydražily předměty za čtyřhodných 4520 Kč. Z této částky se ovšem musí odečíst náklady za rozbité dřevěné prkénko. To se po silném úderu kladivem liciatorky Tamary Kovačové rozpadlo na dva kusy.

V průběhu večera Jiří Jameček oznámil, že končí v funkci předsedy CKTZ. Naďa Dingová odstoupila z funkce místopředsedkyně. Naďa dostala jako poděkování za časové náročnou organizační týdně oslav velkou láhev sektu. Jedna éra Komory končí, doufejme, že další bude stejně úspěšná. V lednu budou volby nového vedení CKTZ (výsledky do uzavření Gongu nebyly známy). Na závěr nám zazpívala Marta Zatloukalová. Tlumočená písnička mě dojala a téměř mi vebhala slzy do očí. Byla to hezká tečka oslav. Oslavy se libily i psímu příznivci Komory Emilovi, který jen litoval, že nepíšílo víc psích kamarádů. A já jsem si říkala, že je škoda že nepíšílo víc lidí. Škoda pro ně, přišli o příjemný večer.

KRISTINA KRATOCHVÍLOVÁ

Gong, 2006, roč. XXXV, č. 02, s. 12.

U příležitosti výročí Komora vytvořila nové propagační materiály, které po celý rok 2005 těšili všechny naše členy, příznivce i pouhé zájemce o problematiku tlumočení a znakového jazyka.

ČESKÁ KOMORA TLUMOČNÍKŮ ZNAKOVÉHO JAZYKA
- založená v roce 2000 -

čím se zabývá

- pořádá osvětové, vzdělávací semináře a přednášky nejen pro tlumočníky, ale i pro širokou veřejnost
- tlumočí mnoho odborných přednášek a programů zabývajících se především problematikou neslyšících
- její členové tlumočí kulturní události ze světa slyšících, jakými jsou např. koncerty a divadelní představení
- její členové působí rovněž jako stálí tlumočníci denního studia oboru Čeština v komunikaci neslyšících na FF UK v Praze
- členové Komory také tlumočí specializované televizní pořady, vládní jednání, soudní procesy a jiná důležitá úřední jednání

co je

- je profesní a neziskovou organizací
- jejími členy jsou jak tlumočníci českého znakového jazyka, tak i osoby, které samy tlumočnickou činnost nevykonávají, ale plně sympatizují s názory, stanovisky a cíli Komory
- jako jediná česká profesní organizace je řádným členem Evropského fóra tlumočnicků znakového jazyka (EFSLI), které sdružuje tlumočnický znakových jazyků z téměř všech evropských zemí

Tlumočnické služby jsou dnes již nedílnou součástí života neslyšících. Ti díky kvalitním tlumočnickým službám přestávají být izolováni od světa, který je obklopuje. Největším přáním Komory je, aby měl neslyšící klient jistotu, že v této organizaci vždy naleznou tlumočnicka – profesionála, díky jehož službám lehce zbrodí všechny komunikační bariéry mezi světem slyšících a světem ticha.

www.cktzj.com

SLOVNÍČEK

Správně volená slova?
Neslyšící jsou jedna z mnohých kulturních a jazykových menšin, jejichž členy spojují obdobné životní zkušenosti, společné zvyky a tradice, specifický způsob zábavy a humoru a především znakový jazyk – jazyk pro oči, ruce a tělo.

Český znakový jazyk je primární komunikační prostředek Neslyšících v naší zemi. Je to plnohodnotný, přirozený, krásný a bohatý jazyk, kterým jeho mluvčí dokáží uchopit svět v celé šíři a rozmanitosti.

Tlumočením rozumíme jednoznačný převod smyslu sdělení z výchozího jazyka do jazyka cílového. Při tomto převodu musí být respektována odlišnost obou jazyků a také odlišnost kultury Neslyšících a kultury slyšících.

Znakovaná čeština je uměle vytvořený jazykový systém, který usnadňuje dorozumívání mezi slyšícími a neslyšícími.

Znaková řeč - často kolem sebe můžeme slyšet i tento pojem. Podle Zákona o znakové řeči č. 155/1998 Sb. zahrnuje pojem znaková řeč jak český znakový jazyk, tak znakovanou češtinu, které je však nutné dále od sebe odlišovat.

• Tracyho tygr – tlumočené divadelní představení formou stínového tlumočení pro Neslyšící

Komora jako profesní organizace, která se zabývá především otázkami kvality tlumočnických služeb, se od roku 2003 také systematicky zabývá zpřístupňování divadelních představení Neslyšícím.

Toto otevírání bran divadla Neslyšícím započalo 25. října 2003 slavnostní premiérou tlumočeného představení Tracyho tygr na

Tracyho tygr ve znakovém jazyce je představení realizované v tzv. stínovém tlumočení. Každý z herců má svého vlastního tlumočnicka. Inscenace tak nabízí neobvyklý a působivý divácký zážitek. Rozhodně není určena pouze neslyšícím. Projekt je evropskou premiérou.

Překlad: Jiří Jasek - Režie: Apolena Vynohradníková - Tlumočení do znakového jazyka: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka - Hrají a tlumočí: Václav Krátký a Jiří Janeček, Natálie Topinková / Alžběta Jenická a Andrea Kalců, Martin Dushaba a Naďa Dingová, Patrik Vojtěšek a Kateřina Cervinková-Houšková, Lubor Šplíchal a Fedor Krajčička a Jan Matásek

nové stálé scéně Divadla NABLÍZKO v budově Nosticova divadla České obce sokolské v Praze. Tlumočenému představení Tracyho tygr se tehdy dostalo cti zahájit zde divadelní sezónu 2003/2004. Pro velký úspěch u neslyšících i slyšících diváků bylo tlumočené představení pravidelně uváděno i po celé dvě další divadelní sezóny.

Postavy a obsazení:

Thomas Tracy – hraje Václav Krátký, tlumočí Jiří Janeček
Laura Luthyová – hraje Natálie Topinková, tlumočí Andrea Kalců
Rudolf Pingitzer – hraje Lubor Šplíchal, tlumočí Fedor Krajčík
„mnoho dalších rolí“ – hrají Martin Dusbaba a Patrik Vojtíšek, tlumočí
Nada Dingová a Kateřina Červinková - Houšková

Tracyho tygr je důležitým projektem nejen pro jazykovou a kulturní komunitu Neslyšících u nás, ale i pro svůj evropský význam, neboť ve střední Evropě je prvním divadelním představením tlumočeným formou stínového tlumočení. Pozornost, které se mu dostalo ze strany médií je zcela zasloužená – články o Tracyho tygrovi vyšly nejen v časopisech pro sluchově postižené, ale také v několika celorepublikově rozšířených denících.

POTĚŠENÍ PRO DUŠI

PROPOJENÉ SVĚTY ZVUKU A POHYBU

Prvním divadlem, které připravilo do znakového jazyka tlumočenou verzi představení, bylo pražské Divadlo Nablízko. Poté se k tomuto kroku odhodlali také v Divadle v Cetelné. V tlumočené verzi nabízejí Růží pro Algernon. Neslyšící však mají i profesionální scénu, která sídlí v Brně a jmenuje se Divadlo Neslyším.

POHLED ČESKÉ KOMORY TLUMOČNÍKŮ ZNAKOVÉHO JAZYKA

Představení tlumočená do znakového jazyka by se nejspíš nerealizovala, nebýt podnětu samotných tlumočnicků. Tlumočnickou komoru dlouhodobě znepokojovalo, že neslyšící nemají možnost odnést si z návštěvy divadla stejně hodnotný kulturní zážitek jako slyšící publikum. V projektu tlumočeného divadla, zveřejněného na internetových, tlumočnické komory, se uvádí: „Komora dospěla k názoru, že má dostatek síl i tvůrčího potenciálu na to, aby se pokusila o tzv. stínové tlumočení do znakového jazyka. Tlumočníci jsou v tomto případě maximálně zapojeni do představení – pohybují se spolu s herci a tvoří jejich „stíny“, které repliky pronášené v mluveném jazyce převádějí do jazyka znakového. V ideálním případě stejně jako v případě našem - je počet tlumočnicků shodný s počtem herců. Výhoda tohoto typu tlumočení je zřejmá – neslyšící diváci si nemusí vybírat mezi tlumočnickem a hercem, ale mohou je pohodlně sledovat oba, a nechat se tak plně vtáhnout do děje. Ze zkušeností kolegů ze zahraničí a z reakcí neslyšících diváků víme, že stínové tlumočení je ve světě nejoblíbenějším typem tlumočení divadla do znakového jazyka vůbec.“

Realizace Tracyho tygra

Jak probíhala konkrétní realizace představení Divadla Nablízko prozrazuje na www.cktj.cz opět tlumočnická komora: Nejprve tlumočníci z Komory, kteří měli zájem o zapojení do projektu, navštívili živé představení, aby si udělali představu o jeho provedení včetně pohybové náročnosti a využití prostoru. Následovalo shánění podkladových materiálů pro

nastudování textu. Divadlo Nablízko nám věnovalo papírový scénář, videokazetu s nahrávkou představení; režisérka s námi pohovořila o uměleckém záměru, se kterým zpracovávala Tracyho tygra před pěti lety. Třetí fáze příprav spočívala v tom, že jsme mezi tlumočníky hledali vhodné typy na tlumočení konkrétních postav inscenace. V tomto momentě nejdůležitější slovo měla režisérka představení, která hledala celkové vyznění inscenace. Požadavek, aby ženskou roli tlumočila žena a roli mužskou muž, se nám splnit nepodařilo – narazili jsme na nedostatek mužů v tlumočnické praxi. Nakonec jsme byli nuceni zariskovat a ke dvěma hercům, kteří se ve hře proměňují v různé postavy a dávají představení humorný podtext, jsme přidělili tlumočnice – ženy. Především díky typu postav, které v průběhu hry několikrát mění role, náš risk vyšel.“

DIVADLO NABLÍZKO

Malé Nosticovo divadlo,
Nosticova 2a Praha 1,
Tel.: 777 929 099, 257 007 684
Info@divadlonablizko.cz
www.divadlonablizko.cz
V letech 1998 – 2003 bylo Divadlo Nablízko nezávislou alternativní scénou působící v A – Studiu Rubín na Malostranském náměstí. V září 2003 se přestěhovalo do Malého Nosticova divadla nad Čertovkou. Po vlastní adaptaci divadelního sálu

zahájilo sezónu premiérou představení Tracyho tygra. Představení v režii A. Vynohradnykové bylo tlumočeno do znakového jazyka

Do repertoáru v březnu 2004 přibyla dramaturgie Brautiganovy novely. V melounovém cukru, která má také svou verzi pro neslyšící diváky. Opět v režii A. Vynohradnykové.

Od roku 1999 do roku 2005 pracovalo na souborovém principu. Kvůli nedostatečné podpoře nezávislého umění ze strany státních institucí musí od příštího roku zásadně omezit divadelní provoz a rozpustit soubor. Bude pokračovat ve svobodné a nezávislé tvorbě na bázi jednotlivých projektů a prostor otevře dalším podobným divadelním, tanečním i hudebním subjektům. Jednou z priorit další tvorby je i navazování na dosavadní spolupráci s Českou komorou tlumočnicků znakového jazyka a připravují i mezinárodní projekty na tomto poli.

Jak slyšet Tygra

Rozhovor s produkční Divadla Nablízko Markétou Krausovou.

Odkud se vzal nápad převést představení do podoby, v níž by si ho mohli vychutnat také neslyšící diváci?

K prvnímu stínové tlumočenému představení jsme se odhodlali na popud lidí z České komory tlumočnicků znakového jazyka, kteří za námi přišli ještě v době, kdy jsme >>

V průběhu roku 2005 bylo odehráno na území Prahy celkem **15 tlumočených představení Tracyho tygra**. Pravidelně se hrála dvě představení měsíčně. Další **3 představení** byly odehrány mimo Prahu – v Náchodě, v Opavě a v Liberci.

O představení byl po celý rok obrovský zájem. Vstupenky byly vyprodány často již několik týdnů před představením. Jedinečnost projektu potvrzuje i zájem zahraničních

organizací, které se na realizátory tlumočeného představení obracejí se žádostí o vytvoření workshopů, které by byly zaměřené na předání tlumočnických zkušeností ze stínového tlumočení, které není v Evropě běžnou záležitostí. Takovéto nabídky jsou důkazem a oceněním dobře odvedené práce.

Pozdrav z ticha

Vážení diváci,

představení, které jste se rozhodli navštívit, je něčím zvláštní. Každý herec v něm má svůj „stín“ – tlumočníka znakového jazyka. Kdyby nebylo „stínů“, nemohli bychom si nikdy z divadla odnést takový zážitek jako Vy, protože divadlo, ač pochází ze slova „divat se“, pracuje i se zvukem, a ten my neslyšíme.

Ano, jsme Neslyšící, jedna z mnohých kulturních a jazykových menšin, které mají své místo na světě. Hluchota není to nejdůležitější, co nás spojuje. Tváří v tvář slyšící většině máme obdobné životní zkušenosti; máme také své zvyky a tradice, specifický způsob zábavy a humoru. Ale to hlavní, co dělá sluchově postiženého Neslyšícím, spatříte dnes na jevišti. Je to náš jazyk – znakový jazyk – jazyk pro oči, ruce a tělo. Je krásný, vidíte? Nemusíte jej ale znát, abychom se spolu alespoň trochu domluvili. Vlastně stačí málo:

Když nám budete chtít něco sdělit, nejprve nás upozorněte (lehkým dotykem, mávnutím apod.). Postavte se k nám čelem a dbejte na to, abychom Vám dobře viděli na ústa – jinak nebudeme moci odezvat. Nekřičte, nehovořte příliš rychle. Pomalejší tempo řeči a pečlivější výslovnost nám celou situaci usnadní. Používejte spíše jednoduché věty a frekventovanou slovní zásobu. Totéž platí, když s námi budete chtít komunikovat písemně. Může se stát, že Vám neporozumíme hned napoprvé. Buďte trpěliví a zkuste říci tutéž věc ještě jednou, jinými slovy. Čeština je pro nás cizí jazyk!

Vlichni jsme součástí jednoho velkého světa. Díky našim odlišnostem je nádherně barevný. Zkuste se dnes večer na svět podívat očima Neslyšících. Naučíme se ho společně sdílet.

Krásný zážitek Vám přeji
Neslyšící

V roce 2006 bychom velmi rádi reprízovali tlumočené představení tak, aby jej mělo možnost shlédnout co nejvíce dalších neslyšících diváků. V případě dostatečných finančních zdrojů bychom stáli o zorganizování několika zájezdů mimo Prahu. Velmi cenná by byla možnost představit projekt neslyšícím dětem ve speciálních školách. Tito žáci nemají jinou příležitost divadelního zážitku, neboť drtivá většina divadelních představení není neslyšícím žádným způsobem zpřístupňována.

- **V melounovém cukru – tlumočené divadelní představení formou zónového tlumočení pro Neslyšící**

Projekt „V melounovém cukru“ byl dalším divadelním počinem Komory a Divadla NABLÍZKO, který zpřístupňuje Neslyšícím divadlo s ohledem na všechna jejich specifika a potřeby.

Inscenace V melounovém cukru od Richarda Brautigena, opět v režii Apoleny Vynohradnykové, byla určena nejširšímu publiku všech věkových kategorií, patřila k představením, která jsou obsahem i formou dnes velmi aktuální, a měla tedy potenciál oslovit nejen slyšící, ale i Neslyšící diváky.

Použitá forma zónového tlumočení, kdy každý z tlumočnicků tlumočí dění na své polovině jeviště, se u Neslyšících diváků těší větší oblibě než tlumočení statické, a také u slyšících diváků je přijímáno lépe, neboť tlumočníci jsou v kostýmech a díky svému umístění jsou přirozenější součástí scény.

V tlumočených představeních se střídaly dvě dvojice tlumočnicků – **Nad'a Dingová** a **Jiří Janeček** a **Farah Bunninová** a **Gabriela Houdková**.

V roce 2005 bylo představení V melounovém cukru uváděno pravidelně jednou za měsíc. V měsíci září a říjnu však byly z organizačních důvodů ze strany divadla reprízy představení vynechány. Během roku 2005 bylo odehráno **8 repríz**, mohlo být tedy uspokojeno téměř 700 diváků a mezi nimi i několik desítek neslyšících, kteří tak měli příležitost prožít divadelní zážitek společně s diváky slyšícími, se svými přáteli, známými i rodinnými příslušníky.

Představení byla uváděna i o víkendu, a to především z toho důvodu, že mnoho Neslyšících žijících mimo Prahu do té doby ještě nemělo příležitost shlédnout představení, neboť byla všechna uskutečňována výhradně v naší metropoli. Proto se tlumočníci po domluvě s produkcí divadla rozhodli ke vstřícnému kroku pro mimopražské diváky a v několika o termínech představení odehráli ve volných dnech týdne.

Dne 1. prosince 2005 byla uvedena slavnostní derniéra.

čtvrtek 1. 12.

V MELOUNOVÉM CUKRU TLUM. DO ZNAK. JAZYKA
RICHARD BRAUTIGAN

Svěrázná novela, která se stala kultovním titulem hnutí hippie, inspirovala režisérku k vytvoření jakési scénické básně. Koho by si nepodmanil jáMOR – místo Brautiganových fantastických obrazů, kde si lidé stavi svá obydlí ze sladkého melounového cukru? Inscenaci uvádíme také v tzv. zónovém tlumočení do znakového jazyka. Jeviště je pomyslně rozděleno na dvě zóny, z nichž každá má svého tlumočnicka. Projekt je českou premiérou.

Překlad: O. Špillarová – Dramatizace: A. Vynohradnyková a D. Pečírka – Režie: A. Vynohradnyková – Tlumočení do znakového jazyka: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka – Dramaturgie: D. Pečírka – Scéna a kostýmy: V. Němeček – Hudba: J. Dvořáček – Hrají: P. Vojtišek, E. Leinweberová, P. Kotmelová, M. Dusbaba, E. Jenický, V. Krátký, L. Šplichal, J. Juda, J. Dvořáček a J. Zeman

- **Certifikační vzdělávací program České komory tlumočnicků znakového jazyka**

Nejrozsáhlejším a nejnáročnějším projektem roku 2005 byl a nadále je Certifikační vzdělávací program České komory tlumočnicků znakového jazyka (CVP). Jedná se o projekt zcela zásadního významu.

Na základě schválení Zákona o znakové řeči 155/98 Sb. se tlumočnické služby stále více stávají nedílnou součástí života našich spoluobčanů s vadami sluchu. Díky nim přestávají být izolováni od světa, který je obklopuje a mají možnost rozvíjet své znalosti, schopnosti či dovednosti v kterékoliv oblasti svého zájmu. Ještě důležitější je fakt, že díky tlumočnickým službám se všem lidem s vadami sluchu otevírá možnost nejen odpovědně rozhodovat o svých soukromých záležitostech, ale také podílet se na řešení otázek veřejných.

Přestože v České republice v současné době koexistují tři organizace sdružující tlumočnický znakového jazyka a dohromady registrují zhruba 150 členů, jen 27 z nich se tlumočnické profesi věnuje skutečně aktivně. Navíc bohužel stále ještě neexistuje žádný jiný oficiálně uznávaný jednotný vzdělávací program, který by tlumočnický na jejich budoucí povolání kvalifikovaně připravoval. Každá organizace samostatně definuje podmínky, za kterých může zájemce o povolání tlumočnický znakového jazyka získat tlumočnický průkaz dané organizace. Současný systém tlumočnických služeb tak nemůže ani po stránce kvantitativní, ani po stránce kvalitativní uspokojit poptávku všech uživatelů tlumočnických služeb, přestože mají na tyto služby zákonem stanovené právo.

Jelikož Komora nabízí své služby všem lidem s vadami sluchu s přihlédnutím k jejich individuálním komunikačním potřebám, rozhodla se vytvořit vzdělávací program, jehož výsledkem budou certifikovaní pracovníci těchto profesí: **tlumočnick českého znakového jazyka** (používá při tlumočení přirozený český znakový jazyk, který je primárním komunikačním prostředkem Neslyšících v České republice),

transliterátor znakové češtiny (používá umělý systém, který se zakládá na kombinaci slovní zásoby českého znakového jazyka a gramatiky mluvené češtiny; je preferován lidmi nedoslýchavými a ohluchlými v pozdějším věku), **vizualizátor mluvené češtiny** (zřetelně artikuluje ústy jednotlivá slova mluvené češtiny, aby sluchově postižený mohl lépe odezírat; tuto službu preferují lidé s lehčí sluchovou vadou a lidé ohluchlí v pozdějším věku, též někteří uživatelé kochleárních implantátů).

Rozlišování těchto typů profesí umožňuje nabídnout všem – neslyšícím, nedoslýchavým i ohluchlým lidem – rovnocenný přístup k plnohodnotné komunikaci, která bude vyhovovat všem zúčastněným stranám bez ohledu na typ a velikost ztráty sluchu a na jazykové kompetence v mluvené češtině a českém znakovém jazyce.

Primárním cílem CVP nadále zůstává snaha **zlepšit kvalitu a profesionalitu tlumočnických služeb** poskytovaných všem lidem s vadami sluchu na základě jejich zákonného práva a zajistit tak dostatečné množství žádaných kvalitních pracovníků v této oblasti.

Přáním Komory je, aby realizace projektu i nadále probíhala podobně jako v roce 2005, tedy za vydatné podpory a pomoci našich partnerů: Evropského fóra tlumočnicků znakové jazyka, Pevnosti – Českého centra znakového jazyka a Komory soudních tlumočnicků.

V roce 2005 se uskutečnilo celkem **16 seminářů** pro studenty všech tří specializací:

Intenzivní praktický seminář tlumočení znakového jazyka I., Intenzivní praktický seminář tlumočení znakového jazyka II., Intenzivní praktický seminář tlumočení znakového jazyka III., Intenzivní praktický seminář tlumočení znakového jazyka IV., Intenzivní praktický seminář tlumočení znakového jazyka V., Intenzivní praktický seminář tlumočení znakového jazyka VI., Základní vhled do ekonomiky pro tlumočnicka jako držitele živnostenského listu a Dopad moderních technologií na jedince s vadami sluchu, Technika a kultura mluveného projevu – rétorika, Teorie a praxe konsekutivního a simultánního tlumočení, Odezírání – nácvik praktických situací I., Praktický nácvik tlumočení z/do znakového jazyka I., Notace – zápis znaků českého znakového jazyka a Kultura písemného projevu I., Praktický kurz znakové češtiny II. – LÉKAŘSTVÍ, Psychologické aspekty hluchoty, osobnost neslyšícího člověka – Obecné komunikační schopnosti, relaxační techniky a psychohygienu I., Praktická konverzace v českém znakovém jazyce II. VYUŽITÍ ZNAKOVACÍHO PROSTORU, Praktická konverzace v českém znakovém jazyce II. VYUŽITÍ ZNAKOVACÍHO PROSTORU, Odezírání a pomocné symboly pro usnadnění odezírání, Komunita českých neslyšících a psaná čeština českých

neslyšících, Rysy přirozených jazyků a přehled dostupných slovníků znakové řeči v ČR, Tlumočnický kodex II. – Osoba tlumočnicka v tlumočnických situacích.

Intenzivní praktický seminář tlumočení znakového jazyka

Dne 12. až 13. listopadu 2005 se v prostorách Pevnosti – Českého centra znakového jazyka konal 3. intenzivní seminář znakového jazyka (ZJ) v rámci Certifikačního programu Komory tlumočnicků českého znakového jazyka (dále Komora).

Sobotní dopoledne bylo zaměřené na vyprávění ve ZJ, Neslyšící lektori Petr Vysuček a Radka Nováková vybrali jako výchozí materiál všem jistě známý kreslený seriál Jen počkej, zající! Na jedné epizodě jsme si procvičili znakovou zásobu, gramatiku ZJ včetně klasifikátorů i užití specifických znaků. Opět jsme si uvědomili, že ZJ je vizuálněmotorický systém a jednou z podmínek jeho zvládnutí je velmi dobrá prostorová představivost a práce s prostorem. Následně jsme se zaměřili na specifické znaky, nedílnou a podstatnou součást ZJ.

Cílem sobotního odpoledne bylo uvědomit si důležitost přesnosti našeho překladu. Lektori Jiří Janeček a Naďa Dingová dali každému účastníkovi vylosovat jednoduché slovo (bota, okno, strom) a po krátké přípravě o tomto pojmu hovořit. Forma byla libovolná. Tento náš projev se

nahrál a na základě opětovného losování stejných slov jsme tlumočili mluvený záznam kolegy do ZJ. I tento projev byl zaznamenán a po třetím losování týchž slov jsme znakový projev kolegy tlumočili zpět do českého jazyka – mluvené formy. Samozřejmě došlo k porovnávání výchozího a konečného mluveného projevu na stejné téma, čímž jsme si uvědomili důležitost přesnosti překladu.

Celé nedělní dopoledne jsme se věnovali specifickým znakům, neboť toto téma při výuce ZJ nelze opomíjet. Po objasnění významu určitého znaku jsme sami vymysleli příklady na jeho adekvátní použití, aby lektori měli jistotu našeho správného pochopení. Vyvrcholením bylo naše vlastní vyprávění, do kterého jsme naučené znaky zakomponovali.

Zajímavé bylo i nedělní

odpoledne, kdy jsme společně uvažovali o požadavcích Neslyšících i neslyšících na tlumočnický. Shodli jsme se na tom, že naše klienty můžeme rozdělit do dvou kategorií podle věku, a v každé kategorii jsou požadavky trochu odlišné.

Dvoudenní seminář byl přínosem pro zúčastněné tlumočnický a určitě najde pozitivní odezvu v naší krásné, avšak náročné praxi.

MARTA ZATLOUKALOVÁ,
KOMORA TLUMOČNÍKŮ ČESKÉHO ZJ
FOTO: JIŘÍ JANEČEK

Gong, 2006, roč. XXXV, č. 1, s. 13.

Lektory těchto odborných seminářů byli čeští slyšící i neslyšící specialisté, kteří patří v dané oblasti k těm nejlepším a nejuznávanějším.

Na seminářích se postupně vystřídal **92 různých účastníků**, 33 z nich je již přihlášeno do CVP a 59 z nich tvoří externí zájemci o konkrétní témata, kterým jsme se v seminářích věnovali. Frekventanti jednotlivých seminářů CVP byli do hloubky seznámeni s lingvistickými, psychologickými, psycholingvistickými, sociolingvistickými aj. aspekty té cílové skupiny, pro níž je frekventant jako tlumočnický školen. Vedle teoretických otázek se systematické vzdělávání tlumočnicků zaměřuje rovněž na intenzivní praktický jazykový výcvik.

Pozitivními **výsledky projektu** jsou zprávy, že:

- pro klienty dochází ke zvýšení kvality komunikace mezi nimi jako neslyšícími občany a veřejnými institucemi (úřady, lékaři, terapeuti, sociální pracovníky, ale i školami a jinými školícími středisky) v situacích, kdy zabezpečují tlumočení poučení profesionálové,
- neslyšícím je zpřístupněno rovnocenné a plnohodnotné porozumění sdělení, a to všem bez rozdílu jejich jazykové vybavenosti,
- dochází ke zkvalitnění tlumočnických služeb, tím se zlepšuje schopnost rozhodování neslyšících a řešení jejich sociální situace a problémů,
- profesionálním tlumočením je neslyšícím umožněn přístup ke všem informacím. Tak dochází ke zlepšení jejich podmínek k získávání a udržení práce a možností vzdělání,
- projekt napomáhá neslyšícím rovnoprávnému uplatňování svých práv a nároků.

Současně se vzděláváním teoretickým byl vytvořen i systém **supervizované tlumočnické praxe**, do které studenti nastupují po úspěšném absolvování vstupního pohovoru před komisí. Komisi tvoří: psycholog, neslyšící uživatel tlumočnické služby a tlumočnický znakového jazyka. Ve specializaci Vizualizátor mluvené češtiny je sestava komise doplněna o logopeda. Tato komise odborníků zabezpečuje kvalitu tlumočnicků, kteří se v rámci CVP dostanou do tlumočnické praxe a tedy k přímým klientům.

• Jeronýmovy dny Jednoty tlumočnicků a překladatelů

Od roku 2003 se členové Komory každoročně účastní jako aktivní přednášející na prestižní vzdělávací akci kolegů tlumočnicků nazvané Jeronýmovy dny. V tomto roce se konaly **4. a 5. 11. 2005**. První den se v Divadle Na prádle konal společenský, Bubeníckovský večer. Druhý den, v sobotu 5.11. v K-centru na Senovážném náměstí 23 se všichni zúčastnění mohli vzdělat v nejrůznějších oblastech tlumočení.

Česká komora tlumočnicků znakového jazyka byla zastoupena dvěma referáty. První přednesly Kateřina Červinková Houšková a Andrea Kalců na téma **„Hudba pro oči - tlumočení hudby do znakového jazyka pro Neslyšící“**. Druhý příspěvek se týkal tématu **„Komunitní tlumočení pro neslyšící v ČR“**. Přednášejícími byly Lucie Kuchařová a Marie Horáková.

Jednota tlumočnicků a překladatelů pořádala 5. listopadu tzv. Jeronýmovy dny - cyklus přednášek o různých situacích při překladech a tlumočení cizích jazyků. Závěr patřil členkám České komory tlumočnicků znakového jazyka. Lucie Kuchařová a Marie Horáková hovořily na téma Komunitní tlumočení pro neslyšící (o tom více v příštím Gongu) a Kateřina Červinková-Houšková a Andrea Kalců přednášely o tlumočení zpěvu a hudby do znakového jazyka.

Hudba pro oči

Kateřina Červinková-Houšková i Andrea Kalců se překlady hudby do znakového jazyka aktivně věnují. Andrea vystupuje v souboru Tichá hudba, který Kateřina založila a vede. Tlumočení hudby a zpěvu se od běžného, každodenního tlumočení liší tím, že má početnější publikum neslyšících diváků a je atraktivní i pro slyšící diváky.

Historie tlumočení hudby a zpěvu do znakového jazyka u nás je poměrně krátká. První vystoupení neslyšících se zpěvem ve znakovém jazyce přednášející zaznamenaly v roce 1997. O rok později vznikl soubor Tichá hudba, který se věnuje interpretaci písní ve znakovém jazyce. Soubor vystupuje příležitostně na společenských akcích neslyšících i slyšících. Takto se hudba dostala mezi neslyšící a získává stále větší oblibu. V roce 2002 byl do znakového jazyka poprvé tlumočen celý koncert. Byl to benefiční Trikrálový koncert v pražském divadle ABC. Vznikla tradice, Trikrálové koncerty jsou od té doby tlumočeny každoročně. Vloni si tlumočníci dovolili experimentovat. Odložili své tradiční tmavé pracovní oblečení a vystoupili v kostýmech, které korespondovaly s kostýmy interpretů.

Televizní premiéra tlumočení hudby do znakového jazyka se odehrála v únoru 2004, kdy byl vysílán ze záznamu charitativní koncert Poděpsáno srdcem. O tlumočení tohoto koncertu do znakového jazyka usilovali zástupci České komory znakového jazyka a dosáhli svého. Koncert bude letos opět tlumočen do znakového jazyka živě i v televizním záznamu.

Východiskem tlumočnicka při přípravě na tlumočení hudby nebo zpěvu do znakového jazy-

ka je, že neslyšící divák musí mít stejný emocionálně zabarvený zážitek, jako má slyšící posluchač z poslechu hudby či písně. Tlumočnick při volbě znaků vychází z melodie, rytmu, gradace skladby, emočního náboje. V případě písně tlumočnick musí věrně přetlumočit také

Andrea Kalců (vlevo) a Kateřina Červinková-Houšková (vpravo)

obsah. Při tlumočení vážné hudby, skladby bez textu, tlumočnick sám vytváří text ve znakovém jazyce. Může se nechat inspirovat dobou, ve které skladba vznikla, svými pocity z poslechu hudby. Kateřina Červinková-Houšková uvedla příklad z tlumočení Vivaldiho skladby, kdy použila v překladu do znakového jazyka podobu skladatele. Tímto inspirované znaky tvořily jen krátkou část v osmiminutové skladbě.

Při tlumočení hudby a zpěvu musí tlumočnick projevít kus odvahy a exhibicionismu, musí se otevřít a vložit do překlady emoce. Ne všem tlumočnickům je tento typ tlumočení blízký a příjemný. Tlumočení hudby a zpěvu je náročné na přípravu. Podle odhadu přednášejících se

za dvěma minutami tlumočení hudby skrývá osm hodin práce.

Každý tlumočnick si při překlady zpěvu a hudby volí svůj postup. Andrea Kalců a Kateřina Červinková-Houšková vycházely ze své zkušenosti a přípravy shrnuly do následujících bodů: 1. Získání skladby (není vždy jednoduché, někteří interpreti mění aranžmá svých skladeb, jiní své skladby nechťejí dát z ruky). 2. Poslech skladby (tlumočnick musí píseň dostat do hlavy). 3. Rozčlenění skladby (pracovní rozčlenění skladby pro potřeby překlady, tlumočnick se může řídit rozčleněním textu do slok, refrénu nebo rytmem, opakujícími se motivy apod.). 4. Překlad textů anebo vyhledávání podkladů pro obsahovou náplň skladby (uplatnit informace, které lze o skladbě a autorovi získat, při výběru jazykových prostředků myslet na to, že divákem je neslyšící). 5. Propojení znaků a hudby (poměr znaků a mimických prostředků při tlumočení hudby a písně je půl na půl, při tlumočení hudby dochází ke zvětšování znaků a prostoru, ve kterém se ukazují, je třeba předat emoce a diváci jsou většinou daleko). 6. Návčik skladby a její fixace. 7. Intro-spekce videonahrávkou (zpětná kontrola). 8. Supervize neslyšícím (neslyšící divák neslyší hudbu, proto je důležité znát jeho názor, pocit, tlumočnick tak zjistí, zda se sdělení povedlo předat). 9. Zkouška s interpretem a logistika (důležité je umístění tlumočnicka na jevišti). Pro umístění tlumočnicka neexistuje jedno univerzální řešení. Vychází se vždy z konkrétní situace, prostoru, písně a podobně. Osvědčilo se, když je tlumočnick blízko interpreta. Neslyšící divák pak vidí tlumočnicka i zpěváka a může píseň prožít spolu s ním. Kateřina Červinková-Houšková vyprávěla o vystoupení, kdy výkon tlumočnicka zcela zastínil výkon zpěváka, jehož píseň tlumočil. „To by se stávat nemělo,“ poznamenala Kateřina s úsměvem.

Přednášejí jen krátce zmínily rozdíl mezi tlumočením a interpretací hudby ve znakovém jazyce. Neslyšící interpreti mají při převodu písně do znakového jazyka větší volnost než tlumočníci. Skladbou se mohou nechat pouze inspirovat, nemusí přesně následovat text. Interpreti se mohou při svém projevu více pohybovat. Tlumočení bývá statictější.

Z příjemného a vtipného projevu Kateřiny Červinkové-Houškové bylo znát, že ji tlumočení hudby těší a má s ním bohaté zkušenosti. Obecné poznatky přednášející ilustrovaly vhodně vybranými videoklipy.

TEXT A FOTO: ROMANA MAZEŘIKOVA

nové projekty

- **Perfect Days – tlumočené divadelní představení formou statického tlumočení pro Neslyšící**

Projekt „Perfect Days“ vznikl ve snaze rozšířit počet spolupracujících divadel o nové subjekty. PD, jak jim ve zkratce říkáme, vznikly původně jako soukromá iniciativa Komory ve spolupráci s Divadlem Na zábradlí. Vstupenku na toto představení dostal jeden z tlumočnicků jako dárek k narozeninám. Představení se mu tak moc líbilo, že mu o to víc bylo líto, že Neslyšící nemají možnost takové představení shlédnout, a proto hned začal jednat. Bylo kontaktováno vedení divadla, které se pro nápad tlumočit představení nadchlo. Především z toho důvodu, že v Divadle Na zábradlí již v minulosti existovala tradice tlumočených představení. Bylo to představení Plukovník pták v režii Petra Lébla a v podání tlumočnice Gabriely Houdkové. Nebylo tedy těžké na tuto tradici navázat a tak **21. května 2005** mohla být uvedena **tlumočená premiéra**, která byla tentokrát věnována jako narozeninový dárek pro Neslyšícího, který je dlouholetým spolupracovníkem Komory, a jeho přítele. Představení mělo velký ohlas.

Tato divadelní hra je atraktivní a zábavnou romantickou komedii skotské autorky Liz Lochhead o mezilidských vztazích, o problémech, s nimiž se mnohdy potýkáme i v našich každodenních životech, o hledání, smíření a odpuštění... Nakonec vše dobře dopadne, což se v životě pokaždé nestává. Ale proč nezařídít, aby diváci odcházeli z divadla s trochou optimismu a pohlazením na duši?

Postavy a obsazení:

Barbs Marshallová hraje Zuzana Bydžovská, tlumočí Naďa Dingová
Alice Inglisová hraje Jaroslava Kretschmerová, tlumočí Jiří Janeček, Naďa Dingová
Dave Marshall hraje Igor Bareš, tlumočí Jiří Janeček
Sadie Kirkwoodová hraje Jorga Kotrbová, tlumočí Jiří Janeček
Brendan Boyle hraje Martin Brožek, tlumočí Jiří Janeček
Grant Steel hraje Pavel Liška, tlumočí Jiří Janeček

Nové tlumočené představení rozesmálo neslyšící

Do sbírky divadelních představení tlumočených do znakového jazyka přibyl koncem května další vzácný „exponát“. Pražské Divadlo Na Zábradlí uvedlo 21. května tlumočenou premiéru komedie Perfect Days, kterou do znakového jazyka tlumočili Nada Dingová a Jiří Janeček.

Perfect Days je jednou z posledních her (1998) skotské dramatické, básnické, herečky a recitátorky Liz Lochheadové (1947). Již v jejích prvních dílech, básnických sbírkách Vzpomínka na jaro (1972) a Sestry Grimmovy (1981), se objevuje pro ni charakteristický styl vyprávění, kterému dominuje ironie. Prvním dramatickým pokusem, se kterým však údajně nikdy nebyla spokojena a několikrát ho přepsala, je básnická hra Krev a led (poslední verze z roku 1986). Dále následovala historická hra „O Marii, královně skotské, které useklí hlavu“ (1988). Toto drama se už dnes řadí mezi skotskou klasiku. Národní téma pojala Lochheadová po svém a zaměřila se především na zobrazení královny Marie jako samostatné a svobodomyšlné ženy, která se v životě ocitla v roli, jež obvykle náleží mužům.

Také jedna z jejích posledních her Perfect Days (Perfektní dny) se týká „ženské problematiky“. Hlavní hrdinkou je opět samostatná, moderní žena Barbara Marshalllová. Barbs, jak ji přátelé nazývají, je emancipovaná kadeřnice z Glasgow. Je úspěšná, atraktivní, má vlastní salon, kromě kariéry má i manžela a svůj super byt. Ale stejně není šťastná. V čem je háček? Háčků je víc: Barbs má sice prima matku, ta se jí však stále plete do života. Barbs je sice vdána, ale s manželem již přes 10 let nejíže. Ale hlavně: Barbs by chtěla dítě, jenže je jí už devětadvacet a nemá s kým by jej měla. Co teď?

Děj hry neprozradím. Napovím jen, že se Barbs (Zuzana Bydžovská) se svým problé-

mem svěří nejlepšímu kamarádovi a požádá ho o pomoc. Avšak kamarád je gay (Martin Zbrožek), a navíc má partnera, nepůjde tedy vsen jen tak hladce. Situaci zkomplikuje i fakt, že si Barbara najde o hodně mladšího milence (Pavel Liška) a jejich vztah praskne v té nejméně vhodné chvíli.

Nakonec všechno dobře dopadne. Jak by taky ne, když hra nese podtitul romantická komedie. Tedy, záleží na tom, jak si kdo představuje romantiku. Já od romantického kusu očekávám, že mi na závěr zvlhnu oči, vysmrkám se do kapesníku a odejdu s povznázejícím pocitem zpět domů k plotně. Pokud jsou tyto pocity i pro vás spojeny s romantikou, pak se jich jistě po zhlédnutí Perfect Days dočkáte. Ale taky vás bude trochu bolet břicho, protože to celé milostné drama je zároven velká sranda.

Představení Perfect Days v Divadle Na Zábradlí režírovala Alice Nellis (pozn. redakce: rozhovor v Gongu č. 6). Mladá režisérka Alice Nellis přináší vtipný nahléd na hru, s nímž sleduje krize žen i mužů ve středním

věku, dokázala svým režijním pojetím ještě zdůraznit. Představení tak vyznívá spíše laskavě a komicky než ironicky. Velmi výstižně charakterizuje autorčin pohled na zmíněnou krizi středního věku jedno z Barbariných poněkud podnapilých prohlášení: „Ja nechápu, jak mi může být přísti rok čtyřicet, když pořád nevím, čím chci být, až vyrostu...“

Na tlumočené premiéře se díky výkonům obou tlumočnicků dobře pobavilo také asi 10 neslyšících diváků. Tlumočníci byli umístěni ve výklenku vedle jeviště a neslyšícím byla vyhrazena místa v předních řadách, odkud dobře viděli na tlumočnický i herce na scéně. Údajně však bylo bez problémů možné sledovat tlumočení a děj také z balkonu. Neslyšící

Tlumočníci Nada Dingová a Jiří Janeček na scéně Divadla Na Zábradlí. Na další tlumočené představení Perfect Days se můžete těšit 30. září.

diváci odcházeli spokojeni. Spokojena byla také režisérka Alice Nellis, která oba tlumočnický pochválila za jejich výkony a vyměnila si i pár dojmů ve znakovém jazyce s neslyšícími diváky.

TEXT A FOTO: LUCIE KRŠTANOVÁ

Gong, 2005, roč. XXXIV, č. 07-08, s. 21.

V roce 2005 se Perfect Days stihly odehrát ještě **šestkrát**. Našly si své velké příznivce mezi mladšími, ale i zralejšími diváky. V roce 2006 bychom rádi ve frekvenci jedno představení za měsíc tlumočili představení i nadále.

• **Růže pro Algernon – tlumočené divadelní představení formou stínového tlumočení pro Neslyšící**

Divadlo V Celetné se stalo dalším spřízněným divadlem Komory. Toto divadlo pravidelně přijímá pozvání na nejrůznější charitativní akce a podobně tomu bylo i v roce 2004, kdy přijalo účast na bezbariérových dnech jižních Čech. Divadlo se rozhodlo uvést představení Růže pro Algernon a souhlasili s tlumočením představení pro neslyšící diváky. Toto tlumočení však nedopadlo tak, jak by si všichni aktéři přáli. Tlumočník byl nepřipraven, na celé velmi textově náročné představení byl sám, takže po dvaceti minutách od zahájení představení musel tlumočení přesušit. Pro neslyšící diváky vznikla nepříjemná situace – po zbytek Růže hleděli jen na herce, kterým nemohli rozumět. Nepříjemná situace vznikla také pro divadlo, které si právem vytvořilo mylnou představu o

kvalitě tlumočnických služeb. Komora se rozhodla toto nedorozumění napravit. Kontaktovala divadlo s nabídkou, že na tlumočení představení připraví tým tlumočnicků, kteří by byli připraveni tlumočit formou, která je pro neslyšícího diváka nejkomfortnějším, formou stínového tlumočení.

Po třech měsících příprav mohla být uvedena premiéra tlumočené Růže pro Algernon. Tento důležitý den padl na **4. května 2005**. V průběhu roku 2005 byla pak ještě uvedeno dalších **7 repríz** představení.

Tlumočením je tak zpřístupněno nejúspěšnějšího představení Divadla v Celetné, které umí rozesmát i dojmout. Příběh dementního muže, který chce být chytrý.

Postavy a obsazení:

Charlie Gordon hraje Jan Potměšil, tlumočí Naďa Dingová

Sl. Kinianová hraje Eva Elsnerová / Markéta Coufalová, tlumočí Martina Mirovská

Dr. Strauss hraje Tomáš Karger / Petr Lněnička, tlumočí Milena Najmanová

Dr. Nemur hraje Jakub Špalek / Petr Hruška, tlumočí Alan Ptáček

Tlumočená Růže pro Algernon si našla své diváky. Neslyšící často říkají, že toto představení je jiné. Říkají, že nad tímto představením musí více přemýšlet než nad všemi předešlými. A to je nejen pochvala pro samotné představení, ale zároveň je to důkaz pro skeptiky tlumočeného divadla. Je stále ještě mnoho těch, kteří nevěří, že by neslyšící byli schopni pochopit děj takového filozofického příběhu. A hle! Oni jej nejen pochopili, ale zároveň jsou schopni zpětné vazby, jsou schopni reflektovat své zážitky, dokáží své pocity z představení také předat dál.

V příštím roce 2006 bychom se velmi rádi zaměřili na realizaci zájezdových představení. Tlumočená Růže je jako stvořená pro tzv. školní představení. Kde jinde budou mít neslyšící děti vidět na podiu člověka, který je skutečně postižený, který skutečně bojuje se světem a se svým

okolím? Kde jinde budou mít neslyšící děti možnost rozumět? Věříme, že i u školáků najde představení pochopení a porozumění.

> Od: l.cvrcek@seznam.cz

> Komu: Nada Dingova <nada.dingova@centrum.cz>

> Datum: 11.06.2006 23:27

> Předmět: Re: reakce

>

Ahooj Nado,

prosím prosím, at tlumočená představení nadále vznikají!!!! A to v rozmanitosti, jednou vtipně jak Tracycho tygra a podruhé zas něco vážnějšího jak u Růže pro Algernon....

:-) Lucie.

Růže pro Algernon

Před lety jsem četla knihu *Růže pro Algernon*. Když jsem našla v nabídce divadelního spolku Kašpar představení na motivy této knihy, přála jsem si hrů vidět. Přiznávám, že i kvůli Honzovi Potměšilovi, který hraje hlavní roli. Ale nerozuměla bych... Teď se mi to díky tlumočnickům splnilo. Česká komora tlumočnicků znakového jazyka připravila ve spolupráci s Divadlem v Celetné další divadelní představení pro neslyšící diváky. Hra *Růže pro Algernon* je tlumočena do znakového jazyka stínovým tlumočením, kdy každý herec má svého tlumočnicka.

Od premiéry představení *Růže pro Algernon* uplynulo už dvanáct let, ale zájem diváků o toto představení s excelujícím Honzou Potměšilem neustává. Nyní můžou příběh prožívat i neslyšící diváci. Tlumočnice Martina Mirovská upřesňuje: „*Růže pro Algernon* je příběh retardovaného muže Charlieho. Vypráví o jeho snu, který se stal skutečností. Měl možnost, i když jen na malou chvíli, poznat dva různé světy. Prostřednictvím Charlieho tuto možnost máme i my, můžeme sledovat setkání těchto dvou světů na divadelních prknech. Mám pocit, že toto téma by mohlo být pro neslyšící zajímavé.“

Divadelní inscenace *Růže pro Algernon* vznikla podle povídky amerického spisovatele Daniela Keyese z roku 1958, později zpracované do románu. Hlavní hrdina 37letý Charlie Gordon si píše deník. Charlie má nízkou inteligenci, je mentálně zaostalý. Chce být chytrý a protože má silnou vůli učít se, vyberou si ho profesoři Strauss a Nemur pro svůj medicínský experiment, zvýšení IQ. Tento experiment do té doby podstoupily pouze laboratorní myši, mezi kterými je i myš Algernon. Po operaci se Charlieho inteligence začíná zvyšovat. Stane se z něj génius, je mnohem chytřejší než profesoři. Zamiluje se do slečny Kinnianové, která se o něj stará. Jenže myš Algernon začíná být divná a Charlie zjistí, že vysoké IQ je jen dočasné. Vě, že se jeho inteligence bude snižovat a stane se z něj zase hloupý „blázen“.

V divadelní verzi jsou čtyři postavy – Charlie Gordon (Jan Potměšil, tlumočí Nada Dingová), slečna Kinnianová (Eva Elšnerová/ Markéta Coufalová, tlumočí Martina Mirovská), doktor Strauss (Tomáš Karger/ Petr Lněnička, tlumočí Milena Najmanová/ Jiří Janeček), doktor Nemur (Jakub Špalek/ Petr Vobecký, tlumočí Alan Ptáček). Doktoři mají bílý plášť, jejich tlumočníci černí.

Růže pro Algernon se stínovým tlumočením je hra bez handicapů. Vůbec není důležité, že Charlie v podání Honzy Potměšila nemůže chodit, nebo že se na jevišti komunikuje ve znakovém jazyce.

Jaké to je tlumočit Honzu Potměšila? „S Honzou se pracuje skvěle, má velký cit nejen pro postavu, ale i pro potřeby tlumočnicka, se kterým se najednou o roli dělí. Pomáhá tlumočnickovi mnoha poznámkami k pocitům, se kterými herec v konkrétních momentech

hraje, které postava právě cítí. To jsou věci, které se nepeňášší slovy, ale někde mezi řádky, v melodii a rozehřívání hlasu, v tempu promluvy a v dikci. Ale i tyto věci je, pro správné pochopení děje a postav, nutné předat neslyšícímu divákovi. Honza mi pomáhal mnoho věcí pochopit správně, rozřešit a tím pádem i co nejvěrněji přetlumočit,“ říká Nada Dingová.

Píseň? Neptají se o ni ani neslyšící diváci, Alan Ptáček jako doktor Nemur má krásné, proclitné sólo. Píseň v Alanově podání byla skvělá. Sám k tomu dodává: „*Hudba je dlouhá sedm minut a je pro mě svým způsobem depresivní. Příprava byla náročná. Poslouchal jsem hudbu několikrát za sebou, abych ji mohl proclít a následně podat neslyšícímu divákovi. Mám za sebou několik vystoupení a vždy, ani nevím, jak je to možné, jsem tuto hudbu prezentoval jinak.*“

Tlumočnice Milena Najmanová a Alan Ptáček jsou nedoslýchaví. Zeptala jsem se Mileny, jak se jí tlumočilo. „Pro mě jako nedoslýchavou je možná divadelní tlumočení lehčí. Na jevišti je jednak dobře ozvučený prostor, takže výborně slyším, a jednak jsem se na toto tlumočení připravovala dlouho, snažila jsem se, abych si text zapamatovala. Neznám totiž však, že tlumočím podle sebe. Tlumočím to, co říkáji herci. Já mám jen připravenou škálu možností, jak tu danou situaci přetlumočit. Také hodně záleží na hercích a tlumočnicích. Musím sledovat, co tlumočí můj kolega a pak na to navázat, aby to mělo smysl.“

V hledišti bylo kromě neslyšících i několik vozíčkářů. Po představení jsem se zeptala náhodně vybraných diváků na názor na tlumočené představení. Slyšící diváci se s tlumočením pro neslyšící v divadle setkali poprvé. Nikdo z oslovených to nevnímal rušivě, ba naopak, brali tlumočnický jako zajímavé zpestření.

Neslyšící diváci také odcházeli domů spokojeni a vychvalovali si výkon tlumočnicků. Myslí si, že je výhodou, když neslyšící předem znají stručný obsah této hry a souvislosti. Mně pomohlo, že jsem už kdysi četla knihu, jinak by pro mě byla hra dost těžká. Román Daniela Keyese, který získal prestižní ocenění, se líbil i Mileně Najmanové: „*Hru jsem viděla asi čtyřikrát během přípravy na tlumočení. Když jsem ji viděla poprvé, moc se mi líbila. Přčetla jsem si i knižku, která je snad ještě hezčí. Je v ní více postav a díky knižce jsem více pochopila Charlieho myšlení.*“

Tlumočených představení přibývá. Zvykají si neslyšící chodit častěji do divadla? Tuto otázku jsem položila Nadě Dingové: „*Je moc dobře, že přibývá tlumočených představení, která respektují jazyk, kulturu a potřeby neslyšících. Jen tak se nám společnými silami podaří vyléčit*

neslyšící z nenávisť vůči divadlu. Mnoho neslyšících se téměř osype, když dostane lístek do divadla. Nedívte se, když po tak dlouhou dobu bylo pro ně symbolem mnoha hodin nepochopení a jazykové bariéry. Dneska se situace zlepšuje, mnoho neslyšících se po shlédnutí tlumočeného představení ptá, kdy bude další představení. Už proto je dobře, že nabídka začíná být pestřejší a co do typu a žánru her. Neděláme si iluze, že všichni neslyšící budou milovat divadlo. O to ani nejde. Kolik slyšících lidí miluje divadelní představení? Je jen důležité, aby neslyšící vůbec měli možnost poznat, jestli jim divadlo může být blízké, jestli jim něco může dát. Mít tu rovnou příležitost, o to jde, nejde o žádné jiné cíle.“ Po inscenacích Trachyho tygr, V Melounovém cukru a Perfect Days je *Růže pro Algernon* čtvrtou divadelní hrou tlumočenou do znakového jazyka tlumočnický z České komory tlumočnicků znakového jazyka.

Jak by tlumočnické popsal své postavy? Charlie Gordon – Nada Dingová: „*Charlie Gordon se v průběhu příběhu mění, dospívá z naivního chlapce v geniálního vědce a na konci příběhu se zase vrací do chlapčeské postavy, i když obohacený o mnoho zážitků a zkušeností. Po celou dobu ale zůstává především čistým člověkem s ryzími úmysly.*“

Slečna Kinnianová – Martina Mirovská: „*V tomto divadelním pojetí je slečna Kinnianová postavou, která Charlieho Gordona nejen učí číst a psát před operací, ale připravuje ho i na samotný operační zákrok a péči o něj i po zákroku, při kterém má Charlie možnost získat mnohem větší inteligenci, než mu Bůh při narození nadělil.*“

Dr. Strauss – Milena Najmanová: „*Tlumočím mužskou postavu – doktora Strausse, který provede operaci. Je vímán, na rozdíl od doktora Nemura, kladněji. S Charliem to umí.*“

Dr. Nemur – Alan Ptáček: „*Doktor Nemur je vědec – teoretik, který dělá kariéru pod nátlakem své ambiciózní ženy.*“

TEXT A FOTO: KRISTINA KRATOCHVÍLOVÁ

Gong, 2005, roč. XXXIV, č. 10, s. 13

Jak slyšet Algernon

O rozhovor jsem poprosila také Jakubu Špalka, jehož Spolek Kašpar se také rozhodl vytvořit dvojí verzi jednoho představení - *Růže pro Algernon*.

Od koho přišel nápad upravit tímto způsobem vaše představení *Růže pro Algernon*?

Přišli s tím tlumočníci.

Věděli jste něco o tlumočnických předem? Určitě existovalo riziko, že celkový dojem může být spíše chaotický a zastře původní nastudování. Obával jste se něčeho takového?

Právě, že neobával. Pak přišla první zkouška a na jevišti byli naši čtyři herci a vedle nich další čtyři tlumočníci. Všichni jsme na to s hrůzou zírali – vždyť jsme se na to jeviště nemohli ani vejít! Nevěděl jsem, jak věst zkoušku... Na tu další jsem se už trochu připravil a vzal otěže pevněji do rukou – a nakonec se to povedlo. Ale je to zásluha všech a tlumočníci nám pomohli a musím říct, že jsou skvělí.

Jak dlouho a jakým způsobem vůbec probíhala realizace?

Bylo to rychlé. Na tři zkoušky jsme dali dohromady. Ale to neznám, že bychom to odbyli. Myslim, že jsme profesionálové – děláme rychlé a doufám, že dobře.

Zaznamenali jste už nějaké reakce slyšících i neslyšících diváků?

Slyšící i neslyšící byli spokojeni, až nadšení.

Vy sám jste spokojen? Myslíte si, že to může být vedle vstřícného kroku k sluchově postiženým lidem také obohacení pro slyšící diváky?

Jsem rozhodně překvapený kladnou reakcí a připouštím, že je možné, že tím *Růže* získala další sílu a dimenzi.

Ukázka z článku, *Osobní lékař*, 2005, roč. V, č. 11, s. 62.

V Praze dne 6. června 2006

Věc: Poděkování

Vážení přátelé,

Jménem organizace Pevnost – České centrum znakového jazyka, bych se rád vyjádřil k tlumočeným divadelním projektům České komory tlumočnicků znakového jazyka (dále jen Komory).

Díky tlumočnickům Komory se nám Neslyšícím v současné době otevírají brány do kulturního světa, který je slyšícím lidem běžně dostupný. Tlumočení divadelních inscenací do českého znakového jazyka, ať formou stínového tlumočení jako je u Tracyho tygra (Divadlo Nablízko) či Růže pro Algernon (Divadlo v Celetné) nebo formou zónového tlumočení Perfect Days (Divadlo Na zábradlí) a v inscenaci V Melounovém cukru (Divadlo Nablízko), která skončila, je velmi náročné, ale hlavně nepostradatelné.

V minulosti jsme bohužel my Neslyšící neměli možnost navštěvovat divadelní představení, kde by se nám dostalo stejného uměleckého a citového prožitku jako slyšícím návštěvníkům. A proč? **Žádná divadelní inscenace až donedávna nebyla přeložena do českého znakového jazyka tak, aby neslyšící diváci mohli naplno vnímat děj na jevišti nebo charakteristiky jednotlivých postav.** To se povedlo až České komoře tlumočnicků znakového jazyka v divadelních projektech, které jsou jmenovány výše. Velmi důležitým prvkem těchto tlumočených projektů je fakt, že slyšící návštěvníci tlumočeného divadelního představení mají možnost setkávat se s členy komunity Neslyšících a poznávat jejich znakový jazyk a kulturu. Tyto projekty tak napomáhají k bourání bariér, které jsou mezi slyšícími a Neslyšícími a umožňují nám Neslyšícím kulturně se integrovat do slyšící společnosti.

Touto cestou děkuji tlumočnickům Komory a zároveň je prosím, aby v této již započaté činnosti pokračovali. Divadelních představení, která by respektovala potřeby neslyšících diváků, je stále velmi málo. Proto pevně věřím a doufám, že se do budoucna objeví další zajímavé projekty Komory, které přinesou Neslyšícím divákům nezapomenutelné kulturní zážitky.

Se srdečným pozdravem

Bc. Petr Vysuček, předseda

PEVNOST
České centrum znakového jazyka
Sokolovská 304, 190 61 Praha 9
IČ: 708 40 440, www.pevnost.com
E-mail: pevnost@pevnost.com
Č.ú.: 358209028/2400

tlumočnická praxe Komory

Jako organizace fundovaných odborníků na tlumočnickou činnost je Komora stále oslovována při příležitostech tlumočení odborných přednášek a programů zabývajících se především problematikou Neslyšících a sluchově postižených.

Mezi tyto akce již tradičně patří **vzdělávací semináře pořádané MŠMT ČR** ve spolupráci se vzdělávací **agenturou Aldea**.

Členové Komory tlumočili také **jednání** na nejvyšší úrovni **pro zpracovatele skrytých titulků v České televizi**, na němž přednesla své požadavky na kvalitu skrytých titulků v ČT zástupkyně Expertní komise pro skryté titulky při organizaci ASNEP.

Členové Komory působí jako **stálí tlumočníci denního studia oboru Čeština v komunikaci neslyšících na půdě FF UK**, kde tlumočí nejen přednášky a semináře náležející do studijního plánu, ale také mimořádné akce pořádané v rámci oboru Čeština v komunikaci neslyšících, jako jsou přednášky hostujících zahraničních odborníků a semináře, na nichž se svou prací prezentují studenti oboru.

Dále tlumočníci Komory tlumočí **vládní jednání, soudní procesy**, ale i důležitá **úřední jednání**, při nichž by mohlo dojít bez jejich účasti k vážnému poškození našich těžce sluchově postižených spoluobčanů.

V roce 2005 se místopředsdkyně Naďa Dingová nejen tlumočnickou, ale i autorsky podílela na vzniku několika dílů **Televizního klubu neslyšících** (Růže pro Algernon a jeho příprava, Komunikační možnosti neslyšících dětí, Kultura a jazyk neslyšících, Profesní uplatnění neslyšících)

Komora se rovněž velmi úspěšně snaží Neslyšícím zpřístupňovat **kulturní události**. V roce 2005 tak členové Komory tlumočili mimo jiné již čtvrté **Tříkrálové benefiční setkání s Bárou Basikovou, Jaroslavem Duškem a jejich hosty**, jehož výtěžek byl použit ve prospěch sluchově postižených dětí v Bilingvální mateřské škole Pipan a Střediska rané péče pro rodiny dětí se sluchovým nebo kombinovaným postižením Tamtam.

Dne 8. prosince 2004 se ve Španělském sále Pražského hradu konal již 11. ročník koncertu **Podepsáno srdcem**. Před tlumočnickou stál nelehký úkol – převést do českého znakového jazyka 10 hudebních skladeb ze žánru vážné i populární hudby, které se tentokrát tematicky vázaly k významným osobnostem, které se museli v průběhu svého života potýkat s vážnými zdravotními problémy či postiženími. Autor projektu a náš spolupracovník pan Vladimír Mertlík se nechal inspirovat faktem, že umění je prostorem, stírajícím zdravotní handicap a umožňujícím postiženým soutěž a komunikaci s okolním světem. Oslovil žádostí o dar do tradiční dražby právě ty, jimž je pomoc z tohoto charitativního projektu určena a také renomované umělce země Evropské unie a USA. Významnými hosty projektu byli: ministr zahraničí České republiky Cyril Svoboda a bývalý eurokomisař Pavel Telička, honorární konzul

v Lucembursku Max Wittmann a rada velvyslanectví Lucemburska u nás, pan Armand Muno, dále ze zastupitelských úřadů v České republice rada velvyslanectví Lotyšska, paní Denisa Šeely a dále velvyslanci Litvy, pan Romualdas Kozyrovičius, Polska, pan Andrzej Krawczyk, Itálie, pan Girogio Radicati a velvyslanec Spojených států amerických, pan William Cabaniss s chotí. Jako v roce předchozím mělo i v roce 2005 vystoupení tlumočnicků velký divácký ohlas. K divákům, kteří byli bezprostředně přítomni ve Španělském sále, se v roce 2005 mohli přidat i diváci doma u televizních obrazovek, neboť koncert byl vysílán i s tlumočníky, kteří simultánně tlumočili jak mluvené slovo, tak všechny hudební skladby.

odborné působení

Předseda Komory Jiří Janeček je **vedoucím tlumočnické specializace** na Filozofické fakultě UK v Praze. Společně s místopředsedkyní Nadou Dingovou působí také v **Expertní komisi pro otázky tlumočení neslyšícím při ASNEP**, která připomínkuje zákony a vyhlášky, řeší stížnosti neslyšících klientů na tlumočnický a jejich nekvalitně poskytnutou službu.

Česká komora tlumočnicků znakového jazyka je také v kontaktu na odborné úrovni také s **Ústavem translologie UK v Praze** a s **Jednotou tlumočnicků a překladatelů**. Na základě její výzvy Komora vysílá pravidelně své zástupce do poroty, která rozhoduje o udělení prestižní ceny **Slovník roku**. Počátkem července 2005 se naši zástupce zúčastnili **Šrámkovy Sobotky**, na které měli možnost ostatním studentům a vyučujícím bohemistiky přiblížit znakový jazyk neslyšících.

aktivity Komory v zahraničí v roce 2005

členství v mezinárodní organizaci EFSLI (Evropské fórum tlumočnicků znakového jazyka)

Od září **2001** se Česká komora tlumočnicků znakového jazyka stala **přidruženým členem** mezinárodní organizace EFSLI, která sdružuje tlumočnický znakových jazyků z téměř všech evropských zemí. Tato organizace si zejména klade za cíl neustálé zvyšování profesionální úrovně tlumočnicků znakového jazyka, sledování vývoje této profese v evropských zemích či podporu tlumočnicků v zemích bývalého východního bloku apod. Snahou EFSLI je také prosazovat a hájit práva komunity Neslyšících a jejich znakového jazyka, jakožto jazyka plnohodnotného. V **říjnu roku 2003** se Komora stala **členem řádným**.

Seminář: Ustanovení základů vzdělávacího systému pro tlumočnický znakového jazyka

Ve dnech **1. a 2. prosince 2005** se ve finských **Helsinkách** konal seminář, jehož cílem bylo vytvořit podklady **učebního plánu Vzdělávacího programu pro tlumočnický znakového jazyka** s ohledem na potřeby, které každá ze zúčastněných zemí měla. Účelem semináře bylo dát účastníkům z jednotlivých států možnost a prostor k tomu, aby pohovořili o svých zkušenostech z této oblasti a situaci ve své zemi. Dále pak aby vytvořili elektronickou síť mezi zeměmi EU k tomu, aby si mohly předávat nejčerstvější zkušenosti a nápady.

Pořadatelem byla jedna z finských vysokých škol **HUMAK** (Humanities Polytechnic), která už takovýto systém vzdělávání pro tlumočnický znakového jazyka má. HUMAK se tak rozhodl podpořit začínající kolegy a předat jim své dlouholeté zkušenosti.

Mezi zúčastněnými vedle ČR byly: Estonsko, Lotyšsko, Litevsko, Maďarsko, Rusko a Řecko.

Příprava EFSLI konference v září 2006

Praha byla vybrána jako další stanoviště každoročně se konající Výročního setkání **Evropského fóra tlumočnicků znakového jazyka (EFSLI)**. Výroční setkání vždy probíhá ve dvou částech.

První částí je jednodenní **výroční setkání řádných členů EFSLI**, které vede výkonný výbor a kde se diskutuje a hlasuje o různých tématech (volby do výkonného výboru, příjmy v letošním roce, rozpočet na příští rok, výsledky různých projektů apod.). Komora je také řádný člen Fóra.

Druhý a třetí den se obvykle koná **celoevropská konference**. Komora bude pro příští rok hlavním organizátorem těchto dvou velkolepých a rozsáhlých akcí. Bylo o tom rozhodnuto na podzim 2005.

publikační činnost

V roce 2005 jsme navázali na předchozí publikační činnost a snažili se o její rozvoj. Pravidelně jsme publikovali o tlumočení znakového jazyka a informovali o našich projektech především v časopisech, které jsou zaměřeny na problematiku sluchově postižených, jakými jsou **Gong, Unie a INFO-Zpravodaj** (měsíčník i čtvrtletník). O Komoře a jejích projektech se však zmiňují i v jiných periodikách. Například v **Lidových novinách, Metru, Moravskoslezském deníku** či v internetovém denníku **Aktuálně.cz**. Dále jsme také pokračovali ve spolupráci s časopisem **TOP** (Tlumočení – Překlad) vydávaným Jednotou tlumočnicků a překladatelů. Tuto spolupráci jsme navázali již v loňském roce.

Nejvíce příspěvků bylo zaměřeno na informování o průběhu jednotlivých seminářů pořádaných v rámci Certifikačního vzdělávacího programu Komory, který běží již od roku 2004. Autory těchto, ale i jiných článků týkajících se tlumočení znakového jazyka v České republice, jsou především naši členové.

Novinkou naší publikační činnosti v tomto roce se stal **Komoří bulletin**, který v elektronické podobě každý měsíc zasíláme našim členům. Součástí tohoto bulletinu je i rubrika s výčtem a popisem článků, které byly věnovány tlumočení, znakovému jazyku, Komoře a jejím aktivitám. Některé příspěvky z tohoto výčtu zde uvádíme.

- [Gong 12/2005](#)

MÁZEROVÁ, Romana. *Hudba pro oči*. Gong. 2005, roč. XXXIV, č. 12/2005, s. 12.

Jednota tlumočnicků a překladatelů pořádala 5. listopadu 2005 tzv. Jeronýmovy dny – cyklus přednášek o různých situacích při překladech a tlumočení cizích jazyků. Závěr patřil členkám Komory. Lucie Kuchařová a Marie Horáková hovořily na téma Komunitní tlumočení pro neslyšící a Kateřina Červinková-Houšková s Andreou Kalců přednášely o tlumočení zpěvu a hudby do znakového jazyka. A právě s obsahem příspěvku o tlumočení zpěvu a hudby vás seznámí tento článek.

- [Osobní lékař 11/2005](#)

PAVLŮ, Veronika. *Propojené světy zvuku a pohybu*. Osobní lékař. 2005, roč. V, č. 11/2005, s. 60-62.

Tento článek se věnuje tlumočení divadelních inscenací do znakového jazyka, zejména pak tlumočené divadelní hře divadla Nablízko, Tracyho tygr. Dozvíte se, jak probíhala příprava, ale i samotná realizace této tlumočené hry. Dále je zde připraven rozhovor s produkční divadla Nablízko Markétou Krausovou a poté rozhovor s Jakubem Špalkem, jehož Spolek Kašpar se také rozhodl vytvořit tlumočenou verzi jednoho představení, Růže pro Algernon.

- Metro 24.11.2005

400 tisíc pro neziskovky. Metro. 2005, 24. 11. 2005.

V příloze deníku Metro – Nový job vyšla následující zpráva:

Pražské neziskové organizace, jež pomáhají zdravotně postiženým, se podělí o 400.000 korun. Uspěly v grantovém řízení Dobročinného fondu v konkurenci 41 žadatelů. Příspěvky z fondu jsou určeny na projekty, které zlepšují kulturní, sociální a životní prostředí měst a obcí nebo se zaměřují na začlenění handicapovaných do běžného života. Nejvyšší podporu získala Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, a to na tlumočení divadelního představení *Růže pro Algernon* v Divadle v Celetné.

- Gong 11/2005

SLÍŽKOVÁ, Lenka. *Tlumočníci procvičovali své dovednosti*. Gong. 2005, roč. XXXIV, č. 11/2005, s. 9.

V tomto článku nás Lenka Slížková informuje o víkendovém semináři s názvem Intenzivní praktický seminář tlumočení znakového jazyka, který se konal ve dnech 10. až 11. září v prostorách Pevnosti – Českého centra znakového jazyka. Semináře se zúčastnili profesionální, ale i začínající tlumočníci, kteří si pod vedením zkušených neslyšících lektorů mohli vyzkoušet například vyprávění ve znakovém jazyce podle předloženého obrázkového příběhu nebo vyprávění v mezinárodním znakovém systému, který byl vyučován v odpoledním bloku tohoto semináře.

neslyšícími diváky nejvíce oblíben.

- Unie 09-10/2005

NAJMANOVÁ, Milena. *Různé typy divadelního tlumočení*. Unie. 2005, roč. XIV, č. 09–10/2005, s. 18.

Milena Najmanová vám v tomto článku podá základní informace o divadelním tlumočení. Uvádí zde jednotlivé typy divadelního tlumočení a ty dále popisuje. Také se zde zmiňuje o tom, jak se tlumočené představení připravuje a jaký typ tlumočení je při těchto představeních neslyšícími diváky nejvíce oblíben.

- Gong 07-08/2005

REDLICH, Karel. *Průprava různých druhů tlumočení*. Gong. 2005, roč. XXXIV, č. 07-08, s. 14.

Na stánkách prázdninového Gongu se můžete seznámit s pohledem Karla Redlicha na průběh úspěšného semináře „Teorie a praxe konsekutivního a simultánního tlumočení“, který pořádala Komora v rámci svého Certifikačního vzdělávacího programu a který vedla doc. PhDr. Ivana Čeňková, CSc.

- Unie 05-06/2005

ČERVINKOVÁ HOUŠKOVÁ, Kateřina. *Vzdělávání tlumočnicků – seminář CVP Komory*. Unie. 2005, roč. XIV, č. 05-06, s. 4-5.

Kateřina Červinková Houšková rekapituluje seminář CVP "Notace – zápis znaků českého znakového jazyka" a "Kultura písemného projevu I.", který připravila Komora pro všechny zájemce o tlumočení, ale hlavně pro tlumočníky, transliterátory a vizualizátory. Lektorkami semináře byly Mgr. Lenka Okrouhlíková a Mgr. Marie Komorná.

- Info-Zpravodaj, Jaro 2005

OKROUHLÍKOVÁ, Lenka. *Slovník porodnické terminologie*. Info-Zpravodaj. 2005, roč. 13, č. 1, s. 21.

Mgr. Lenka Okrouhlíková popisuje Slovník porodnické terminologie, který se zaměřuje na znaky z oblasti těhotenství, porodu a péče a novorozence. CD-ROM obsahuje přes 500 odborných termínů z oblasti porodnictví, které jsou rozčleněny do osmi základních tematických celků. Podrobný popis CD najdete na stránkách Info-Zpravodaje.

- Speciální pedagogika 1.1.2005

MACUROVÁ, Alena. *Lingvistika znakových jazyků na počátku třetího tisíciletí*. Speciální pedagogika. 1.1.2005, roč. 15, č. 2, s. 77-85.

Nepostradatelné informace o výzkumu znakového jazyka, které jsou určitě velmi podstatné pro sebevzdělávání tlumočnicků, najdeme na prvních stránkách Speciální pedagogiky. Článek napsala naše čestná členka prof. Alena Macurová.

účetní uzávěrka

Příjmy a výdaje organizace (za rok 2005):

	CELKEM Kč (v tis.)
A. Příjmy celkem	348 133,19
Z toho: ze státního rozpočtu	150 000,-
Z grantových řízení nadací a dalších subjektů	0,-
Ze zahraničních zdrojů	0,-
Z darů	97 875,-
Z vlastních příjmů (členské příspěvky, vlastní činnost)	100 258,19
B. Výdaje celkem	342 167,32
Z toho: Osobní náklady	233 100,-
Materiálové náklady	2006,-
Nemateriálové náklady	107 032,90
Jiné náklady	28,42
Hospodářský výsledek (Příjmy – Výdaje)	5 965,87

divadelní představení

1. *V melounovém cukru*
(rok 2004, videokazeta, netlumočená, čas 1:28:32, Divadlo Nablízko, režie Apolena Vynohradnyková)
2. *V melounovém cukru*
(rok 2004, audiokazeta)
číslo [CD1](#)
3. *V melounovém cukru I.*
(rok 2004, CD ROM)
číslo [BD3](#)
4. *V melounovém cukru II.*
(rok 2004, CD ROM)
číslo [BD4](#)

výukové projekty a knihy

1. *Tlumočnická očíma neslyšícího dítěte*
(rok 2003, publikace Komory, 28 stran, projekt se konal na ZŠ pro SP v Praze 5 - Smíchově, v Praze 5 - Radlicích a v Hradci Králové)
číslo [EV1](#)
2. *Tlumočnická očíma neslyšícího dítěte*
(rok 2003, disketa)
číslo [DV1](#)
3. *Tlumočnická očíma neslyšícího dítěte*
(rok 2003, videokazeta, čas 2:36:40)
číslo [AV3](#)
4. HEJLOVÁ, H. *Headway textbooks for deaf students*. Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2003. ISBN 80-86792-15-3.
číslo [EV2](#)
5. KASTNER, A. *Úvod do tvorby webových stránek (materiály pro učitele)*. Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2003. ISBN 80-86792-07-2.
číslo [EV3](#)
6. KASTNER, A. *Úvod do tvorby webových stránek (učebnice)*. Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2003. ISBN 80-86792-06-4.
číslo [EV4](#)
7. JANČAŘÍK, A. *Úvod do počítačů a internetu*. Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2003. ISBN 80-86792-12-9.
číslo [EV5](#)

8. RÝVOVÁ, A., VRABEC, V. *Jak se na Internetu uživit*. Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2003. ISBN 80-86792-10-2.
- číslo EV6
9. HRUBÝ, J. *Úvod do počítačové typografie*. Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2003. ISBN 80-86792-02-1.
- číslo EV7
10. HRUBÝ, J. *Úvod do počítačové typografie (materiály pro učitele)*. Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2003. ISBN 80-86792-03-X.
- číslo EV8
11. JANČAŘÍK, A. *Základy práce s MS Office*. Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2003. ISBN 80-86792-16-1.
- číslo EV9
12. MACUROVÁ, A., HUDÁKOVÁ, A., OTHOVÁ, M. *Rozumíme česky (učebnice pro neslyšící)*. Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 2001. ISBN 80-86792-14-5.
- číslo EV10
13. *Terminologie pro počítače, internet, tvorbu webových stránek a typografii v českém znakovém jazyce*
(rok 2003, CD ROM organizace ASNEP)
- číslo BV3
14. *Tlumočení* (rok 2003, videokazeta, rozhovor Petra Vysučka se žáky ZŠ pro SP v Praze Radlicích, tlumočení na SZŠ pro SP v oboru zubní technik)
- číslo AV2
15. ROY, C. B. (Ed.). *Innovative Practices for Teaching Sign Language Interpreters*. Washington, D.C : Gallaudet University Press, 2000. ISBN 1-56368-088-2.
- číslo EV11
16. LORM – Společnost pro hluchoslepé. *Hluchoslepí mezi námi*. 2003.
- CD-ROM – elektronická verze tištěné brožury Hluchoslepí mezi námi
- číslo BKV1
17. LORM – Společnost pro hluchoslepé. *Hluchoslepí mezi námi*. 2003.
- tištěná brožura
- číslo EKV2
18. LORM – Společnost pro hluchoslepé. *Hluchoslepí mezi námi*. 2003.
- leták
- číslo EKV1
19. Znaková zásoba terminologických pojmů.
(CD-ROM, Mgr. Radka Horáková, Brno, 2005)
- číslo BV4
20. STRNADOVÁ, V. *Současné problémy české komunity neslyšících i. Hluchota a jazyková komunikace*. Praha : Filozofická fakulta UK, 1998. ISBN 80-85899-45-0.
- číslo EV12

21. GRACZ-CHMURA, E. (Ed.). *Spojrzzenia – literatura polska, czeska i niemiecka – problemy translacji*. Krakow, 2005. ISBN 83-88357-50-6.
- sborník z konference o problematice překladu, 2003
číslo [EV13](#)
22. HOMOLÁČ, J. (Ed.). *Komunikace neslyšících – Sociolingvistika (antologie textů)*. Praha : Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 1998. ISBN 80-85899-40-X.
číslo [EV14](#)
23. GREGORY, S., KNIGHT, P., Mc CRACKEN, W. (Ed.). *Problémy vzdělávání sluchově postižených*. Praha : Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2001. ISBN 80-7308-003-6.
číslo [EV15](#)
24. HUDÁKOVÁ, A. (Ed.). *Ve světě sluchového postižení*. Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených – Středisko rané péče Tamtam, 2005. ISBN 80-86792-27-7.
25. HOZA, J. *The interpreter´s Guide to Life: 365 Tips for Interpreters*. Burtonsville : Sign Media, 2003. ISBN 1-881133-19-2.
číslo [EV17](#)

výuka znakového jazyka

1. *Specifické znaky*,
(CD-ROM, Petr Vysuček, Jitka Motejzíková, Praha 2003)
číslo [BZ2](#)
2. VYSUČEK, P., MOTEJZÍKOVÁ, J. *Specifické znaky*. Praha : Filozofická fakulta univerzity Karlovy a Pevnost, 2003.
číslo [EZ2](#)
3. *Znakový jazyk – začátečníci*
(videokazeta, Martin Wiesner, Praha)
číslo [AZ1](#)
4. *Výuka znakové řeči*
(CD-ROM projektu TECNO ZEINU)
číslo [BZ1](#)
5. *Výuka znakové řeči*.
(publikace projektu TECNO ZEINU)
číslo [EZ1](#)
6. *Das Zeichen – Zeitschrift für Sprache und Kultur Gehorloser*. 2002, roč. 59, č. 3.
(časopis)
číslo [EZ3](#)
7. *Lexikologie*.
(CD-ROM, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha, 2003)
číslo [EZ4](#)
8. *Slovník znakového jazyka – terminologie z období těhotenství, porodu a péče o novorozence*
(CD-ROM, Středisko rané péče Tamtam, Praha, 2005)
číslo [EZ5](#)

znakované televizní pořady a filmy

1. Radka Nováková – tlumočnick ve škole, Film *Pod povrchem*
číslo AT2
2. *Televizní klub neslyšících*
(videokazeta)
20.6.2002 – VII. ročník přehlídky nonverbálního divadla Otevřeno
12.9.2002 – „Jak to vidím já“ Radka Nováková o studiu v ČR a na Gallaudetově univerzitě; další osudy teplických rodin, kterým se nepodařilo prosadit otevření třídy pro SP v Teplicích
26.9.2002 – kurz ručních prací s Věrou Macháčkovou a Romanou Petráňovou
10.10.2002 – II. Mezinárodní festival kultury neslyšících v Nitře;
„Jak to vidím já“ Alexandr Zvonek; „Šikovné ruce“ – malování na kámen
24.10.2002 – sestřih reportáží ze soutěží Miss neslyšících ČR; Miss neslyšících Evropy a Miss neslyšících světa (neúplné, nekvalitní nahrávka)
7.11.2002 – Věra Strnadová
27.11.2002 – herci brněnského divadla „Neslyším“
19.12.2002 – záplavy a SP lidé; Deaf Way II. – vypráví Zlata Kurcová;
Zpěvák Martin France hovoří o spolupráci s V.Chladovou při nácviu písně ve ZJ
číslo AT6
3. Film „*Hrabě de Solar*“ Tristam Powel, David Nohes
(videokazeta)
- příběh neslyšícího chlapce v 18.století, o kterého se stará Abbé de l´Eppé
číslo AT7
4. *Televizní klub neslyšících*
(videokazeta)
 1. - Hluchoslepota
- Program besed se SP na ZŠ
- Policie informuje o způsobu volání SP na linku 156
 2. - Lidé s kochleárními implantáty
- Policie informuje o zabezpečení bytu SP lidí
 3. - Reportáž o SP plavci T. Parkinovi
- Psychologie SP dětí – dr. Šedivá
- Kineziologie – dr. Baxová
 4. - Vánoční TKN
 5. - Setkání SP umělců v divadle Boleslava Polívkyčíslo AK2
5. *Televizní klub neslyšících*
(videokazeta)
16.1.2003 – Kochleární implantace
30.1.2003 – Hodina českého jazyka ve Speciální škole pro SP v Praze
Řadlicích – Petr Vysuček, Romana Petráňová; Návštěva v knihovně FRPSP;
Časopis Unie a jeho redaktorky
13.2.2003 – Pražský spolek Neslyšících v Praze 4 Modřanech; Titulkování pořadů; Příprava zpráv ve ZŘ
27.2.2003 – Studentka Ivana Tetauerová

13.3.2003 – Těhotenství a porod SP žen; Projekt P. Stroffové a Střediska rané péče na pomoc neslyšícím maminkám

číslo AK1

6. A. Film „... a jmenuješ se Honza“
(videokazeta)
- autor Jonah, režie R. Wooley, USA, r. 1997, český rychlodabing
Hradec Králové 1992, anglicky, holandské titulky
Neslyšící chlapec ve slyšící rodině – bezradnost, rozpad manželství,
zůstává s matkou, samota, neúspěšná orální výchova, setkání matky
s neslyšícími manžely – seznámení se světem Neslyšících a znakovým
jazykem
B. *Veronika vypravuje pohádku O Smolíčkovi, O červené Karkulce,
Otesánek*

číslo AT3

7. *Televizní klub neslyšících*
(videokazeta)
14.2.1999 - Věra Strnadová hovoří o komunikaci mezi neslyšícími
a slyšícími, o komunitě Neslyšících, vztazích, připravovaných knihách
11.9.1999 - Beseda k tématu výchovy a vzdělávání SP dětí – používat
metodu orální či bilingvální? Hosté: B. Krahulcová, P. Laně, A. Keblová,
A. Hudáková, R. Rejhová, N. Dingová, V. Novotná, K. Kuchler, J. Janeček
27.9.2001 – Beseda na téma komunikace neslyšících. Hosté: V. Ptáček,
I. Tetauerová, L. Kastnerová, V. Macháčková, V. Novotná, V. Strnadová,
E. Houdková – Tesárková, A. Macurová, B. Krahulcová, M. Málková,
J. Janeček, P. Pražák

číslo AT4

8. *Televizní klub neslyšících*
(videokazeta, rok 1998)
1. Neslyšící a umění – výstava fotografií F. Drtikola, festival amatérských
fotografů a tanečníků v Plzni; beseda se SP dětmi o natáčení TKN
2. Návštěva na JAMU – Neslyšící studenti a jejich pedagogové, zahraniční
hosté, ukázka z vystoupení italského souboru
3. Jak se žije neslyšícím vysokoškolákům – učitelům – hovoří neslyšící
učitelé V. Strnadová, J. Dachovský, J. Jirků, V. Novotná a studenti
P. Ostatková, V. Panská, O. Panský, M. Krumplová

číslo AT5

9. *Televizní klub neslyšících*
(videokazeta)
1. SP ženy a informovanost o porodu
2. výchova dětí, způsoby komunikace
3. film Pupendo – neslyšící herec L. Baborský; integrovaný záchranný
systém
4. portrét – I. Pavlíková
5. J. Dachovský; M. Čuřík a zvířata
6. divadelní přehlídka Kolín

číslo AT8

10. *Podepsáno srdcem 2003*
(videokazeta)
– záznam z televize

číslo AT9

11. *How to Use Interpreters*
(videokazeta)
- škola pro neslyšící, Lund, Švédsko, 1996; video + booklet
číslo [AT10](#)
12. *Život s tichem*
(videokazeta)
- Ministerstvo zdravotnictví, 2003
číslo [AT11](#)
13. Televizní klub neslyšících
(videokazeta, rok 2005)
číslo [AT12](#)

fotografie

1. Večer tříkrálový 2002, 2003, 2004
číslo [F1](#)
2. Tisková konference, 30.11.2005
číslo [F2](#)
3. Slavnostní a netradiční repríza Tracyho tygra, 5.12.2005
číslo [F3](#)
4. V melounovém cukru, 4.12.2005
číslo [F4](#)
5. Podepsáno srdcem, 8.12.2005
číslo [F5](#)
6. Oslava v kulturním centru Zahrada, 9.12.2005
číslo [F6](#)
7. Růže pro Algernon, 11.12.2005
číslo [F7](#)
8. Perfect Days, 13.12.2005
číslo [F8](#)
9. Tracyho tygr – divadlo Kolowrat, 5.2.2006; Seminář CVP – Problematika soudního tlumočení, 28.1.2006; Seminář CVP – Dějiny a výzkum znakového jazyka a Problematika lidí s hluchoslepotou I., 11.2.2006
číslo [F9](#)

**Děkujeme následujícím organizacím a sponzorům,
kteří finančně podpořili činnost
České komory tlumočnicků znakového jazyka
v roce 2005:**

Casino Ingo Mariánské Lázně

Výroční zpráva 2005

**Česká komora tlumočnicků znakového jazyka
Za Černým mostem 1522/B, Praha 9
tel./fax: 281 918 747, e-mail: cktzj@cktzj.com
www.cktzj.com**